

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 143. szám
1940. június 29., szombat

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Királyi rendelet

II. Carol Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya, a jelenlévőknek és az eljövendőknél, Egészséget!

Nemzetvédelmi minisztériumunk 6.570—1940. számú jelentésére

Elrendeltem és elrendelem:

I. szakasz: Az egész szárazföldi, légi. és tengeri haderő mozgósítatik.

II. szakasz: A mozgósítás első napja 1940. június 28-ról 29-re hajló éjszaka 24 órakor kezdődik.

III. szakasz: A következők: a minisztériumok elnöke, a nemzetvédelmi és ideiglenes légügyi- és tengerészeti miniszter nyerne megbízást jelen rendelet végrehajtására.

Kelt Bucurestiben, 1940. június 27-én.

CAROL király.

Gheorghe Tătărescu,
a minisztériumtanács elnöke.

I. Icuslu
hadtest-tábornok.

A hadsereg nagyvezérkarának első számú rendelete

2135. szám.

Bucuresti, 1940. június 28.

I. A 2135-ös számú, 1940. június 27-iki magas rendelet alapján, amely a hadsereg mozgósítására vonatkozik, a már mozgósítottakon és csapatfestiknél jevkön kívül azonnal csapatfestiknél kötelesek jelentkezni, kizárólag azok a tisztek, altisztek és legénységi állományiak, akik az alant felsorolt számokkal és csillagokkal jelzett, sárga vagy vörös színű mozgósítási parancsokkal rendelkeznek:

EGY CSILLAGOS: AF 2 — AT — HF 2 — OP 1 — PA 1 — PA 2 — VS 2 — VS 2 — HP 2.

KÉT CSILLAGOS: PR 1 — HF 1 — CT 1 — CT 2 — ZT 1 — BS 1 — BT 1 — BT 2 — VU 1 — BU 1 — BU 2 — US 2 — CS 1 — DZ 1 — DZ 2.

HÁROM CSILLAGOS: VF 1 — VF 2 — ZA 1 — UF 1 — UF 2 — OB 2 — ZH 1 — ZH 2.

NÉGY CSILLAGOS: FS 2 — P 2 — P 1 — OF 1 — OF 2 — ZC 2 — VN 1 — VN 2 — UR 1 — UR 2.

NEM JELENTKEZNEK csapatfestiknél azok a tisztek, altisztek és legénységi állományiak, akik a következő behívóparancsokkal rendelkeznek:

a) Sárga és piros behívóparancsok, amelyek jelzése (számuk és csillaguk) más, mint a jelen közleményben felsorolt jelzések.

b) Munkamozgósítási parancsok, KIVÉVE A MUNKÁRA MOZGOSÍTANDÓ GÉPKOCSIVEZETŐKET, AKIK NEHÉZTŰZÉR EZREDEKHEZ TARTOZNAK ÉS AKIKNEK MUNKAMOZGOSÍTÁSI PARANCSAT JELEN RENDELKEZÉS MEGSEMISITTE.

c) Fehér behívóparancsok, amelyek helyben maradásra szólnak (Ordinele albe de ramane la vatra).

2. Az összes fegyver alatt lévő, vagy katonailag összpontosított személyek mindennemű szabadságolása megsemmisítettik.

3. A nagyvezérkar által előzetes közleményekben megállapított összpontosítás alóli mentességek és ilyen természetű egyéni engedélyek megsemmisülnek minden olyan személy vonatkozásában, akik vörös, vagy sárga behívóparancsokkal rendelkeznek, az itt felsoroltakon kívül.

Erőltetési munkánál alkalmazottak, vagy utépitési és vasúti munkálatoknál alkalmazott egyének. Követségeknél és Romániába meghatalmazott külképviseleti kirendeltségeknél alkalmazott olyan személyek, akiknek a nagyvezérkar katonai összpontosítás alóli való mentességet engedélyezett. A pénzügyminisztérium személyzete, az a személyzet, amely az 1940—41. évre szóló összpontosítási mentességet már megkapta. (A minisztérium központi és külső szolgálatai.) A külügyminisztérium teljes konzuli személyzete, A belügyminisztérium, a rendőrség és általános állambiztonsági rendőrség teljes személyzete. A hadtiszteresi minisztériumból a mozgósítás alóli mentesített azon személyzet, amelynek tagjai a hadsereg szükségleteinek ellátásán dolgozó intézményeknél dolgoznak. A légügyi és tengeré-

szeti minisztériumból az ezen minisztérium által a nagyvezérkar jóváhagyása alapján összpontosítás alóli mentesített személyzet. A közmunka- és közlekedésügyi minisztériumból a nagyvezérkar által felmentett személyzet, valamint mindazok akik az önálló CFR, posta (PTT) és a SART kötelekébe tartoznak. A külkereskedelmi minisztériumból a személyzetnek azok a tagjai, akikre nézve a nagyvezérkar jóváhagyó hatá-

Királyi rendelettel összehívták szombatra a parlamentet

Vaida-Voevod, Argetoianu, Inculet, Nistor, Cancicov, Sidorovici, Sima és Simionescu a kormány új tagjai

Bucuresti. A 2195. számú, június 28-án kelt királyi rendelet június 29-re összehívja a parlamentet. A 2196. sz. királyi rendelet alapján Horia SIMA-t a nemzetevelésügyi minisztérium államtitkárává, dr. I. SIMIONESCU-t pedig az egészségügyi minisztérium államtitkárává nevezték ki. Az két új államtitkár már letette az esküt.

Öfelsége II. CAROL király egyébként a kormány átalakításával kapcsolatban az alanti rendeletet írta alá:

— Tătarescu miniszterelnök bejelentette GIGURTU külügyminiszter, Ernest URDARIANU államminiszter, Radu PORTOCALA államtit-

kár, Ion CRISTU külkereskedelmi miniszter, CIOBANU kultuszügyi államtitkár és SIBI. CEANU államtitkár lemondását.

Az alkotmány 46. szakasza alapján a lemondások elfogadtatnak.

Kinevezést nyertek: VAIDA-VOEVOD koronatanácsos, mint államminiszter, Constantin ARGETOIANU külügyminiszter, Ion INCULET államminiszter, Ion NISTOR államminiszter, Mircea CANCECOV nemzetgazdasági miniszter, GIURESCU kultuszügyi miniszter és Teofil SIDOROVICI, a Straja Tarii főparancsnoka, mint propaganda miniszter. A többi minisztériumok vezetői megőrzik tárcájukat.

Új miniszterek és alminiszterek a kormányban

A királyi udvartartás 36. jelentése szerint június 28-án, hajnali egy óra 30 perckor TĂTĂRESCU koronatanácsos miniszterelnök jelenlétében letették az esküt Vaida-Voevod, Argetoianu, Nistor és Sidorovici miniszterek.

Itt írjuk meg, hogy a tegnapi koronatanácsos résztvevők a következők: George TĂTĂRESCU miniszterelnök, D. G. MIRONESCU, IORGA Nicolae, dr. Constantin ANGELESCU, C. ARGETOIANU, BALIFF tábornok, királyi hadsegéd, Victor IAMANDI, Victor ANTONESCU, királyi tanácsosok, valamint Victor SLAVESCU, Mircea CANCECOV, Ion GIGURTU, Ernest URDAREANU, Silviu DRAGOMIR, Mihail GHELMEGEANU, Mihaela CONSTANTINESCU, Mihail RALEA, Petre ANDREI, Traian POP, Ion ILCUSIU tábornok, Constantin C. GIURESCU, Nicolae BARTOLOMEIU, Radu PORTOCALA, Ion CRISTU, Aurelian BEN-

TOIU, Stefan CIOBANU, Ion MACOVEI miniszterek és Florea TENESCU tábornok, a nagyvezérkar főnöke. (Rador.)

Bucuresti. A királyi ház minisztere jelentti: Június 28-ikán 14 órakor Tătarescu Gheorghe miniszterelnök jelenlétében letették az esküt Öfelsége előtt Horia Sima tanár, nemzetevelésügyi alminiszter és Ion I. Simionescu egészségügyi alminiszter.

Három napon át zenetiltalom

Bucuresti. A belügyminiszter rendelkezése értelmében három napon át a színházak, mozik nem tarthatnak előadásokat és ezeken a napokon teljes zenetiltalom van. A román rádió e három nap alatt műsorát szünetelteti és csak híreket közöl 14, 20.45 és 22.10 órakor.

A francia gyarmatbirodalom teljesíti Pétain tábornagy utasításait

Nem fejtenek ki ellenállást a francia gyarmatok A bordeauxi kormány visszautasítja Londonnak a francia politikába való beavatkozását

Sorozatos bombatámadásokat hajtanak végre az ellenséges légihaderők

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság közli:

A fegyverszüneti egyezmény alapján a tengerparton operáló német gyorscsapatok csütörtökön Bayonnetól délre elérték a spanyol határt és így a német csapatok hatalmukban tartják a La Manche csatorna és az Atlanti-óceán felől partvidéket. Prien sorhajóhadnagy 40 ezer 100 tonna hajótér elsüllyesztéséről tett jelentést. A német repülők sikerrel támadtak meg Középanglában hadilipari üzemeket és kikötőket. Délangliában a bombatámadások robbanásokat és több helyen tüzeket okoztak. Junius 27-én angol gépek repültek el a belga-holland tengerpart felett. Ezek közül a német vadászgépek hatot lelőttek, másik kettőnek sikerült Hannoverig eljutnia, ahol bombát dobott le. A támadásnak több polgári áldozata van, az anyagi kár csekély. Német repülőgépek éjszakai harcban három ellenséges repülőgépet lőttek le. Egy angol gép támadást kísérelt meg Stavanger légikikötője ellen, de azt még mielőtt elérte volna a partokat, lelőttük. Légelhárító tüzérégiünk két ellenséges gépet semmisített meg, így az ellenség összesen 12 gépet veszített amelyeket légiharcokban, négyet pedig légvédelmi találat következtében semmisítettünk meg. Egy német gép hiányzik. (Rador.)

Fegyelmegszegésre inti tábornokait Weygand tábornok

Tetuan. (Rador.) A Stefani ügynökség jelent: Weygand tábornok utólagos bonvadalmak elkerülése végett, amelyek nehézségeket okozhatnak Franciaország számára, táviratot küldött Noguez tábornoknak, a marokkói francia haderők főparancsnokának, melyben legyelemlere hívja fel az alárendelt csapatokat és a gyarmati lakosságot Weygand tábornok figyelmeztető az elégedetlen elemeket, akik nem vettek részt a franciaországi harcokban, hogy nem bírhatják a helyzet nehézségeit, mert nincsenek tisztában azokkal az okokkal, amelyek a francia kormányt engedelmességre kötelezték. A fegyverszüneti egyezmény feltételével kemények de a francia haza becsületét nem sértik.

Marokkó francia hatóságai is követik Pétain tábornagy parancsait

Bordeaux. (Rador.) Gaurod francia tábornok repülőgépen Tangerbe utazott, ahonnan tovább folytatja útját francia Marokkó felé. Hír szerint a tábornok Pétain marsall miniszterelnök megbízására utazott el. Utja állítólag összefüggésben áll az északafrikai csapatok főparancsnokságában beálló változással.

Casablancából jelentik, hogy a Radio Marocokkó nevű francia adóállomás Pétain miniszterelnök rendelkezéseire beszünetelt működését. Ezt a hírt Bordeauxban annak jeléül fogják fel, hogy a marokkói francia hatóságok készek Pétain miniszterelnök parancsainak engedelmeskedni.

Tunisz. (Rador.) A Havas-iroda jelent: A kartagénai püspök a templomban tartott gyásztiszteletben beszédet tartott és amikor a hatóságok felei elhagyták a templomot az egybegyűlt hatalmas tömeg éltette Franciaországot és Tuniszt. A nemzeti gyász napján elrendelt istentiszteleten megjelent Peyrouton kormányzó és annak kíséretében a katonai és polgári hatóságok vezetői. Amikor a kormányzó a palotájába tért vissza az arabok a Marseillet énekelték. Szerdától kezdve gyászt tartanak Tuniszban. Az üzletek és kávéházak zárva vannak és éjszaka teljes sötétség borul a városokra. Az állandó esőzés csak fokozza a lakosság gyászát.

Ankara. Beyruthból érkező jelentés szerint két nappal ezelőtt élénk vita folyt le Mitelhäuser tábornok vezérkari tisztjei között. A vitánál nem volt jelen sem a tábornok, sem pedig a szíriai főkörmánybiztos. A vita alapját néhány angol tisztnek az a kijelentése idézte elő, amely szerint Anglia hajlandó a szíriai francia hadsereg löszraktárainak gondoskodni, de angol csapatok nem erősíthetik meg a közelkeleti francia haderőt, mert azokra Indiában van szükség. Az angolok attól tartanak, hogyha német csapatok szállnának partra Angliában, forradalom tör ki Indiában. Ezen bejelentés után több indiai fran-

cia kormányhivatalnok és a vezérkari tisztek egyrésze kijelentette, hogy Pétain marsall parancsát követik és hogy módjukban fog állni elhatározásukat a bordeauxi kormánnyal közölni. (Curentul.)

Herriot látogatása a francia miniszterelnökségen

Bordeauxból jelentik: A miniszterelnökségen tett látogatások közül kiemelik Herriot képviselőházi elnök látogatását. A Petit Parisien ezzel kapcsolatban annak a nézetének ad kifejezést, hogy valószínűleg összefüggés áll fenn a látogatás és egy. az ország biztonsága

Atalakítások a francia kormányban

Bordeaux. (Rador.) Tegnap délután 3 óra tól 6 óráig minisztertanácsot tartottak Lebun köztársasági elnök elnöke mellett.

Bordeaux. (Rador.) A francia kormány kebelében a következő átalakulások történtek: Po-

Eljárás indul Bordeauxban az emigráns francia politikusok ellen

San Sebastian. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelent, hogy bordeaux-i közlések arról számolnak be, hogy hivatalos közlemény jelent meg, amely a következő megállapításokat tartalmazza:

Az angol légihaderő tevékenysége Németország felett

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség közli a légügyi minisztérium jelentését. Eszerint tegnap angol repülőgépek egész nap működtek Németország felett és

annak ellenére, hogy állandóan ki voltak téve a német vadászgépek támadásainak, bombázták a gelsenkircheni petroléumfinomító berendezéseket és számos vasút vonalat, megtámadták a tlexli s halderi, valamint több hollandiai repülőteret a kölni petroléumfinomítót, a ludwigshafeni robbanóanyag gyárat, a mannheimi rendezőpályaudvart és még több vasútvonalat.

Más bombavető gépek a willemsdorfi és Oenmaidoni hidakat és zsilipeket bombázták, két repülőgépünk hiányzik.

Hannover közelében az olafinomitót és a brémai petroléumfinomítót, valamint egy salsbergi üzem bombázták és tüzeket idéztek elő.

A bombavető különítményünk valamennyi gépe visszatért.

Berlin. (Rador.) A DNB jelent: A német lapok az angolok által legutóbb német országi nemkatonai célpontok ellen végzett

ellen elkövetett cselekmény miatt megindított eljárás között. (Rador.)

London. (Rador.) Leon Blum Londonba érkezett és az angol főváros közelében egy barátjánál szállt meg. A francia nagykövetség hivatalosan nem tud Blum angliai tartózkodásáról és azt sem tudja, hogy Herriot és Paul Boncour Angliában tartózkodnának, mint azt sokan állítják.

Franciaország belgrádi követe benyújtotta lemondását

Belgrád. Franciaország belgrádi követe benyújtotta lemondását. (Rador.)

Német csapatok a spanyol határon

Madrid. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelent: Csütörtök délelőtt német csapatok érkeztek Hendayebe, amely a francia-spanyol határon fekszik.

Gibraltárt, Rio Tintot és Orant követelik a spanyolok

Madrid. (Rador.) A Stefani ügynökség jelent: Tegnap jelent meg első ízben a „Voz de el Pueblo” című lap, amely közli Spanyolország területi követeléseit. Vissza kívánja szerezni Gibraltárt, Rio Tintot, Orant, Penaricat és még más nemzeti birtokokat. A lap felhívja a spanyol népet, hogy kövesse Franco tábornokot, ha az kiadja majd a parancsot.

Meggyezést keres Berlinnel a külföldre menekült belga kormány

London. A Times jelent: Pierlot belga miniszterelnök felhívást intézett a belga katonákhoz, amelyben közölte, hogy Belgiumnak le kell vonni Franciaország legyőzetésének következményeit. Közölte minden belga tiszt, katonával, politikussal és menekülttel, hogy érintkezésbe lépjen a Belgiumot megszálló német csapatok parancsnokságával, hogy lehetővé váljék a jelenleg fegyverben álló belga katonák leszerelése és az ország területére való visszatérése. A tárgyalások eredményéből Pierlot szintén rádió útján értesíti a belga katonákat és polgári menekülteket. (Rador.)

maret, eddigi belügyminiszter, most munkaügyi miniszter lett. Vevrier munkaügyi miniszter a posta, távbeszélő és távíró ügyek minisztériumának vezetését vette át. Marquet tárcanélküli miniszter pedig a belügyminisztérium élére került.

Néhány külföldre távozott francia személyiség kritikái miatt a kormány elhatározta, hogy büntető eljárást indít ellenük, az állam biztonsága elleni összeesküvés címén.

éjszakai bombázásokkal foglalkoznak. A Berliner Börsenzeitung és a többi lapok hangsúlyozzák, hogy: „A német légi erő ellenintézkedései ezerszer hatékonyabbak lesznek. A gyáva éjszakai támadások, melyeket egy tehetségtelen parancsnokság készít elő, etlörpülnek majd azok mellett az ellenintézkedések mellett. Az angol büntetők napról-napra növekedő listromát azonban sohasem fogják elfelejteni, sem megbocsátani.”

Német jelentés Herne nyílt város bombázásáról

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelent, hogy június 26-án délután 4 órakor egy angol repülőgép Herne westfáliai városka felett hirtelen előbukkant a sűrű felhők közül és egész alacsony repülve, 8 bombát dobott le. A robbanások következtében az uccai járókelők közül nyolcan életüket veszítették és tizen súlyosan megsebesültek. A halottak között van három gyermek, akik az uccán játszadoztak. A jelentés hozzáfűzi, hogy a városka messze környékén sincs semmiféle katonai célpont.

Helven ház összeomlott Máltában

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Olasz légitámadás tegnap a hetedik támadást hajtotta végre Málta ellen a legutolsó 28 óra alatt. Csak a hetedik légitámadás követelt súlyos áldozatokat. Helven ház összeomlott és huszonhárom ember életét veszítette. A sebesültek száma ötven-

nég. A halottak és sebesültek között egyetlen katona sincsen.

Kairóból érkezett jelentés szerint Kenya olasz területén, angol gépek három olasz repülőgépet pusztítottak el. Vayir repülőterén egy hangárt gyújtottak fel és egy olajraktárt robbantottak fel.

Chamberlain támogatja a harc folytatásában Churchillt

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Chamberlain a konzervatív párt vezetője beszédet tartott a nemzeti egység végrehajtó bizottságának ülésén. Az ülésen egyhangúlag megszavazták azt a határozati javaslatot, amelynek alapján a végrehajtó bizottság a legteljesebb támogatását nyújtja Churchillnek és kormányának abban az elhatározásban, hogy tovább folytatja a háborút a teljes győzelemig. Ezután bizalmáról biztosította Chamberlain.

Madrid. Politikai körökben azt állítják, hogy a windsori herceg és Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövet között nagyfontosságú megbeszélés folyt le és pedig arról, hogy Sir Samuel Hoare kormánylistát terjeszt a windsori herceg elé arra az esetre, ha a jelenlegi angol kormánynak el kellene hagyni a szigetországot. Ez az új kormány igyekezni fog mindent megtenni, amit majd még lehet. A kormánylista részleteiről semmi sem szivárgott ki és így mi sem tudnak a nevekről sem. (Rador.)

Newyork. (Rador.) A DNB jelenti: Az Associated Press Londonból arról értesül, hogy angol parlamenti körökben a Churchill által vezetett háborús párt és a Chamberlain vezetése alatt megalakulni készülő „békepárt” közötti politikai harc foglalkoztatja. Churchill hívei a kormány megbuktatásának lehetőségétől tartanak a béke-politika terjesztése miatt. Tudott dolog, hogy Churchill csak a konzervatívok 200 szavazata segítségével maradhat hatalmon, ezek pedig egy adott pillanatban Chamberlain híveinek oldalára állhatnak. Ugy hiszik, hogy a szavazatok révén Chamberlain megbuktathatná a Churchill-kormányt és béke-kormányt alakíthatna. Az Associated Press szerint egyes angol körökben ugyanakkor annak lehetőségéről is beszélnek, hogy Chamberlain helyett Lloyd George vállalja egy béke-kormány alakításának felelősségét.

Nem szakadt meg az összeköttetés Gibraltár és a spanyol szárazföld között

Gibraltár. A gibraltári brit hatóságok intézkedéseket fogantatosítottak, hogy Gibraltár és a spanyol szárazföld között az összeköttetés ne szakadjon meg. Ez különösen a spanyol munkások, továbbá a zöldségkereskedők szempontjából nagyjelentőségű, mert ilyen körülmények között ezek munkájukat tovább folytathatják. (Rador.)

Pittman szenátor a német győzelem valószínűségéről

Washington. (Rador.) A DNB jelenti: Pittman, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Valószínű, hogy a végső győzelem a németeké lesz. A félintézkedések ideje elmúlt. Tudott dolog, hogy Anglia nincs felkészülve a védelemre és az Egyesült-Államok esetleges segítsége nem tenne mást, mint késleltetné a végső eredményt.

Pittman rámutatott Churchill azon kijelentésére, hogy Anglia sohasem adja meg magát és hogy a brit szigetek elfoglalása esetén flottája segítségével az Újvilágból folytatja a harcot. Ezután Pittman kifejezte azon reményét, hogy a terv végrehajtását haszontalan biztatások nem fogják késleltetni. Nyilvánvaló — fejezte be nyilatkozatát Pittman — hogy az amerikai kongresszus soha sem

egvezne bele az Egyesült-Államok európai beavatkozásába.

Washington. (Rador.) A Reuter-iroda jelenti: Morghenthau pénzügyminiszter egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy nem képzelhető el az a feltevés, miszerint Amerika ne szállítaná le az angoloknak saját motorjait. Amerikában gyártják ugyanis a Rolls Royce repülőgép motorokat.

Nem kapott abszolút többséget egyetlen köztársasági párti elnökjelölt sem

Filadelfia. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Hoover volt elnököt eddig még nem választották meg elnökjelöltté, hét másik jelölt sem kapta meg az abszolút többséget az első szavazás során, azaz a szavazatok 51 százalékat. Deweyre 359, Taftira 188, Wilkire 106 és Wandenregre 76 szavazatot jutott.

Filadelfia. (Rador.) A DNB jelenti: Minesota állam kormányzója a köztársasági párt nagygyűlésén beszédet mondott és abban leszögezte, hogy az Egyesült-Államok kormánváának utolsó négy évi működése igen szomorú volt, mert ahelyett, hogy a lakosság boldogulásával törődött volna, azzal foglalkozott, hogy Rooseveltet harmadszor is elnökké válasszák. Azzal a ténnyel, hogy Stimson és Knox szenátorokat bevették a kormányba, beigazolódt, hogy Rooseveltenél nem nemzetvédelmi politikája csődöt mondott. Amerika nem adhat olyan segítséget a szövetségeseknek, mint amilyet a nemzet óhajtaná és éppen ezért minden erejét saját védelmére kell fordítania.

Japán követelt:

Az európai államok ne avatkozzanak Azsia ügyeibe

Tokio. A Domei távirati iroda jelenti: Arita japán miniszterelnök tegnap megjelent a császár előtt és közölte annak a nyilatkozatnak a tartalmát, melyet a japán kormány legközelebb nyilvánosságra hoz. Ebben a nyilatkozatban kijelentik, hogy Japán tartja magát az európai konfliktusba való beavatkozástól. Ezzel szemben azonban megkö-

veteli, hogy az európai államok se avatkozzanak Azsia ügyeibe és főleg ne akarjanak Kelet-Azsiában rendkívüli jogokat a maguk számára biztosítani. A japán kormány Kelet-Azsia autonómiáját készíti elő és ezzel a kérdéssel kapcsolatban felülvizsgálat alá veszi az európai államok kelet-ázsiai kiváltságait. (Rador.)

Új határegyezményi tárgyalások kezdődtek Berlinben Németország és a Szovjet között

Moszkvából jelentik: Alexandrov, a szovjet külügyi népbiztosság nyugati osztályának vezetője és Leontiev ezredes Berlinbe érkezett a német-szovjet határegyezmény tárgyalására. A szovjetmegbízottakat a német külügyminisztérium képviselője fogadta.

Tallin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti, hogy Ivanov, a legfőbb szovjet tanács tagja, aki szerdán Tallinba érkezett, hogy megbeszélje a kormányalakítás kérdését, tegnap visszatért Moszkvába.

Örök nyugalomra helyezték ifj. gróf Károlyi Gyuláné, Horthy Paulettet

Budapestről jelentik: Az egész magyar társadalom bensőséges részvétele mellett ment végbe ma ifjú gróf Károlyi Gyuláné, született Horthy Paulette temetése. A reggeli órákban átvitték a koporsót a királyi vár krisztinavárosi oldalán levő egyik földszinti csarnokába, ahol gyönyörűen felravatalozták. A koporsón két koszorút helyeztek el, az egyik a szülők, a kormányzói pár koszorúja volt a következő felirattal: „Megtört, bánatos szüleid.” A másik hatalmas piros virágokból álló koszorút az elhunyt férje nevezte el. Dél előtt tíz óra után kezdett benépesedni a királyi Várpalota környéke. Egymásután érkeztek gépkocsikon és díszes magánfogatokon az előke-

lőségek, majd háromnegyed 11 órakor érkezett meg kíséretével Serédi Jusztinián herceg-prímás, az országgyűlés két házának elnökei, a kormány tagjai, majd József királyi herceg családjának tagjaival. Pontban 11 órakor lépett a terembe mély gyászban a kormányzói pár. Ezután bevonult a gyászszertartást végző Halza Lajos pápai kamarás fényes kíséretével és a szertartás elvégzése után elindult a menet a várból a Szent György-terem és a Lánchidon át a nyugati pályaudvarra, ahonnan a koporsót Kenderesre szállították és délután 5 órakor a családi sírboltban helyezték el. A különvonaton utazott a kormányzó és családja és a meghívott előkelőségek.

SZÉPSÉGE ÉRDEKÉBEN

használja naponta a Richard Hudnut cég kiváló minősége által világhírű készítményeit.

PUDER, KRÉM, ARCOUGE, AJAKROUGE

RICHARD HUDNUT

Szépségápolás

PARIS-NEW-YORK

Hassan Sabry hadügyminiszter Egyiptom új kormányelnöke

Kairó. (Rador.) Faruk király Hassan Sabry pasát, Egyiptom volt londoni meghatalmazott miniszterét, aki a legutóbbi kormányban a hadügytárca élén állott, kormányalakítással bízta meg. Azt hiszik, hogy az új kormányelnök pártközi kormányt alakít.

Dancing-bar Varieté

„Dacia“

Élterem Telefon: 12-84

Szenzációs július havi slágermüsor, sorozatos új attrakciók!

Hamza Jancsi országoshirü kombinált jazz-zenekara

Unzár and Nowy akrobaták

Borsi Manyi spice-táncosnő.

Köves Ica karakter-táncosnő

Vultur Mançi

The 4 Nicolini Batissov revü-attrakció.

Pazar világításu fedett nyári kert! Melodye Lady internacionális énekesnő. — Műsor kezdete 10 és fél órakor

HÁBORUS LEXIKON

Francia városok

CHARTRES az Elbe-folyó balpartján, a termékeny Beauce-síkság szélén fekszik. Ennek a gazdag agrár-vidéknek gabona-, állat- és gyapjúplaca nagy. A város felett uralkodik a nagy-szerű dóm, mint valami fellegvára a középkor csodátevő hitének. A chartres-i dóm a gótika egyik legszebb és legteljesebb alkotása, a hatodik templom ugyanazon a helyen. A kelták misztikus nani szektájának, a druidáknak volt itt szentélye. Ennek a helyén a dóm előtt még egymásután három ókeresztény és román templom állott. A dóm üvegfestményeit, amelyeket tartózkodó szilpompájukban a gótikus iparművészet egyedülálló remekel, a háboru kezdetén leszerelték és elszállították. A dóm egyéb szépségeiről (a portál, a kriptá, a kórus, stb.) köteteket irtak Chartres műcsöki székhely. Számotteva fémpára van. A középkorban hírhedt grófság volt. A XIV. században szállott a francia koronára. A XVII. század elejétől a Bourbonok oldalágának, az Orleáns-i háznak a birtoka lett.

CHATEAUX-THIERRY, 9000 lakosu mezőmellék, szelíd, dombos vidéken Régi fellegvár koronázza. La Fontaine-muzeum a város nagy szülőföldjének, az elhívtö mesélőnek és a francia nyelv egyik legkiválóbb mestereinek az emlékére. Vára nagy szerepet játszott a frank hercegek véres testvérhárcában. I. Napoleon 1814-ben súlyos vereséget mért itt az orosz-porosz seregre, 1918 májusában Chateau-Thierry volt a legutolsó pont, amelyet az utolsó nagy német offenzíva elért.

DIJON, 90.000 lakosu város, a Souzon- és Ouche folyók találkozásánál, termékeny lapály szélén, a kékes-arany színekben pompázó Côte-d'Or-hegység lábánál. Mint a burgundi fejedelemség egykori fővárosa, ennek a gazdag és békés városnak köszönhető hogy műemlékekben egyik leggazdagabb városa Franciaországnak. A mai városát egy része a burgundi fejedelmek egykori palotájának, itt van a muzeum a huszár hercegek síremlékeivel. Fellegvára ma fekvőház. Mindenki aki művészettörténettel foglalkozott, ismeri a díjoni kerthausi kolostor huszárkereszte: Mózes, vagy a orciéták kútfát. Suter remekét (1399.), amelynek alakjában a gótika hitte és a renaissance emberbárázólása olvad egybe. A dóm előcsarnoka egy ismeretlen mester teljesen egyedülálló ciképzése. Ezen: Mihály tarclopának erőteljes reliefjein Michelangelo hátsza erődök. Egyetlen sok külföldi halgató került. Virágzó, sokáig ipar: híresek a dijoni gyertyafalék (Bougies de Dijon). Virágkertészet főnk kereskedés agrártermékekkel. Nagy helysége. A római kori város a XII. században került a burgundi fejedelemséghez a fiasztia kihalása után, a XV. században Franciaországhoz. 1670-ben a orosz-francia háborúban a németek elfoglalták de Garibaldi olasz szabadságharcos visszaverte. Amíg azonban kisebb német erő Garibaldi csapatát lekötöttek, addig a német főerő megsemmisítette Bourboni hadseregét és Dijon ismét a kezükre jutott. A franciák a orosz háboru tanulságai alapján már 1874-76 kezdve nagy erőgyűjtést végeztek ki körülfette, amely utólag is a francia második erődvonalt egyik főszomszontja volt.

LANGRES 10.000 lakosu városka a langresi platóján, a középfrancia hegyvidék északi kiágazásán. 475 méter magasán, a Marne és Marne-Saone-csatorna mellett, Vasútállomása a blyben fekszik. Innen fogaskerekű vezet fel a városokhoz. A római korban Gallia egyik fontos városa volt: sok római emléke van. A középkorban püspöki uralkodtak felette. A XIV. századon nagy erődde építették ki a Franciaország nagy részét birtokló angolok ellen. Langres mintegy százak tele előrelöti brhelye Középfraanciaországának.

ORLEANS, Páris mellett a középkori Franciaország egyik legnevezetesebb városa, 75.000 lakossal. A régi város zengő szűk utcáival és templomterével bíri meg a középkori felteget. Templomai közül említésre méltó a Szent Kereszt-székesegyház, amelyet a huszárkötök elpusztítottak és később jobban és ridekbb szellemben épít újja; továbbá St Aignan-temploma ókeresztény kriptájával. Nevezetesebbek középkori magánháza, amelyekhez a francia történelem egyik legdrágább szakasza tartozik: az Orleánsi Szűz háza és a királyi kegyencnők háza: Aznes Sorrel háza, amelyben a Jeanne d'Arc-muzeumot helyezték el és Diane de Poitiers háza, ahol a városi muzeum kapott menedéket. A régi erődök helyén az óvárost széles boulevardok veszik körül. Már a középkorban fontos forgalmi központ volt. Orleánsnál volt a legjobb átkelés a Loire-medencéből a Szaina-medencébe. Halúzás nagyon hanyagolt, mert a Loire ma már nem elegendő vízut. De most is vasúti közlekedés. Ennek lemeztel ipar (biscuit, méz, csokoládó, élelmiszer-konzerv, sör, szesz, dohány). Ezenkívül vegyi, textil, papír, villamosági ipar. Cézár jelébe a városnak fővárosa volt, akik egykor a Duna

Nagyjelentőségű megbeszélések a szerb és a horvát vezetőpolitikusok között

Belgrád. (Rador.) A DNB jelenti: Karlstadt közelében, Gorka bán lakásán fontos tanácskozások folytak le, amelyekben a következők vettek részt: Cvetkoyics miniszterelnök, Macsek helyettes miniszterelnök, Csutej pénzügyminiszter, Konstantinovic állam-miniszter, Kosutics, a horvát parasztpárt alelnöke és Konjevics, a horvát parasztpárt vezértfő-kára. Politikai körökben úgy tudják, hogy ez a megbeszélés szoros összefüggésben áll Jugoszlávia új belső politikai rendjének kiépítésével, valamint fontos gazdasági kérdésekkel.

Hogyan élt az ősember

20 ezer esztendővel ezelőtt a Nagy Magyar Alföldön? A szegedi ásatások érdekes eredményei

Szeged. A föld felszíni változásaival foglalkozó tudományos kutatás egyik legáltalánosabban ismert megállapítása, hogy a nagy magyar Alföld vajmikor tengerfenék volt. A tudományos világ véleménye csak abban volt különböző, hogy mikor fordosodtak a tenger hullámai a mai szép magyar Alföld felett: tízezer, vagy százezer évvel ezelőtt? Legáltalánosabbnak látszott az a feltevés, hogy 15-20 ezer évvel ezelőtt még víz borította a most aranykalásztól rengő magyar rónaságot.

A szegedi muzeumban hosszú évek óta folyó régészeti kutatás egyik érdekes eredménye most azt az álláspontot kezd igazolni feltétlenül elfogadható indokkal, hogy 15-20 ezer évvel ezelőtt nemcsak száraz volt már a magyar Alföld, hanem az ősember népes településekben lakott ezen a földön és az emberi civilizációdás bizonyos alapmoimuvai: tűzrakás, éles kőpengék használata már jelentkeznek. Ezt a korszakot tudományosan a diluvium koraként jelölik meg. Az őskőkorszak volt. Az éghajlat mérsékeltlen hideg volt, a korszak jellemző állata a mamut és a rénszarvas, az ember még a szaharai ég alatt, majd barlangokban lakik.

Az őthalmi mamutlelet

A szegedi muzeum Móra Ferenc által megkezdett és azóta is világhírré szert tett kutatásai során hat évvel ezelőtt Banner János dr. egyetemi tanár vezetésével a Szeged mellettti Őthalmi ásatásokat végezték. Az ásatások rendkívül érdekes és nagy tudományos jelentőségű eredménnyel jártak: a lösztalajban mélyen beágyazva mamut medence- és lábszárcsontjait találták, mellette kőszerszámokat és kőpengéket. Ugyanítt faszénmaradványokra is bukkantak. Az egész lelet részletes

magyarozó táblákkal ellátva ma a szegedi muzeum egyik legerdekeesebb kiállítási részlete. A leletből meg lehetett állapítani, hogy ezen a környéken valószínű társas településben élt az ősember. A közösség elejtett egy mamutot, a hatalmas ősszájat felgáborították, kiki vitte a koncát lakóhelyére, ahol azután tüzön, vagy parázzson megpirították a húst és valószínűleg napokig lakmározták belőle. Ezt bizonyítja az, hogy csak egyes csontokat lehetett találni a közvetlenül a csontok mellett a löszrétegben sok faszéndarab van elkeveredve. Csallány Dezső dr.-nak, a szegedi muzeum jelenlegi igazgatójának az a véleménye, hogy az őthalmi dombok feltárása, a környéken nagyszabású ásatások folytatása szenzációsan érdekes őskori leletekhez vezetne, sajnos azonban, ez olyan hatalmas összegbe kerülne, amire jelenleg nincs fedezete a muzeumnak.

Érdekes egyébként, hogy a középkori babona a szegedi Őthalmot — az elnevezést onnan kapta, hogy őt szabályos kör alakú domb sorakozik itt egymás mellett — a boszorkányok Luca-napi gyülekezéshelyének tartotta s innen lovagoltak a boszorkányok seprinyélen a Gellérthegyre. Sokáig az volt a vélemény, hogy a dombok középkori vagy ókori temetkezéshelyek lehetnek, utabban azonban már inkább az a nézet van előtérben, hogy természetes talajgyűrődések, amelyek sok érdekességet rejtegethetnek az őskorból.

Csallány Dezső dr. 1937 nyarán az ásatásokat tovább folytatta s a munkát ez alkalommal Török Gyula dr. irányította. Ezeknek az újabb feltárásoknak során különböző szárazföldi csigafajtaikat, madártojásokat, kőszerszámokat és faszénmaradványokat találtak, ami mind alkalmas volt arra, hogy az őskori településre vonatkozó feltevéseket megerősítse.

Az emberi művelődés legrégebb emléke az Alföldön

Most már csak azt kellett ezután megállapítani, hogy a leletek körülbelül melyik korszakból származnak. A mamutcsontok, kőszerszámok, faszénmaradványok vajmi kevés támpontul szolgáltak, mert ezek lehetőséget nyújtanak olyan ingadozásokra, amelyek csak többször tízezeresztendő eltérésekben lehet kifejezni. Ennek a végtelenül érdekes vizsgálódásnak az őskori buvárkodás egyik egészen fiatal és máris szenzációs eredményű mód szere az ugynevezett xyloptómiai vizsgálat jött segítségére. A leleteket a régész hatalmas, sokszoros mikroszkopikus nagyításban vizsgálja s így sok mindent meg tudhat, amire máskor nem volna módja. Ma már tévedést kizáró bizonyossággal állapítják meg xyloptómiai vizsgálat után például egy fajeletről, hogy milyen fából és hogy körülbelül milyen korból származik a lelet.

Az őthalmi leletben talált szénről megállapították, hogy fenyőfa szene, tehát vajszínű a hűvös éghajlat, a széndarabokon virágróterakódásokat találtak, ezeknek a fajtát is meghatározták és végül az anyag aprólekos tudományos feldolgozása s a tapasztalatok és következtetések egybevetése után megállapították, hogy az eddigi feltevésekkel ellentétben körülbelül 15-20 ezer esztendővel ezelőtt a nagy magyar Alföld már száraz volt és a civilizáció kezdetének jelenséggel között társas településekben élt itt az ősember.

A szegedkörnyéki régészeti leletek xyloptómiai vizsgálatáról szóló érdekes tanulmányát most nem régen hozta nyilvánosságra a vizsgálatokat végző Greguss Pál a „Szegedi Városi Muzeum Kiadványai” címen sorozatban. Az őthalmi lelet, bár a maga csekély 15-20 ezer esztendőjével aránylag nem is olyan „őreg”, mégis az emberi művelődés legrégebb nagy magyar alföldi emléke.

O. T. O.

völgyében tanyáztak. A druidák nani testilete itt tartotta gyűléseit s a hívek egész Galliából a szent helyre zarándokoltak, hogy kikérjék bapjaik ísálatát és tanácsait. Itt tört ki Kr. e. 52-ben a druidák által szított lázadás Cézár ellen. A XIV. századtól a Bourbonok oldalágának, az orleánsi hercegeknek a székhelye. 1428-ban a gazdag várost a Franciaország nagy része lelet uralkodó angolok ostromolták. Már-már bevették

a kléhezteget várost, amikor Jeanne d'Arc hősiesség magatartása meghírsítette az ostromot. Az Orleánsi Szűz egyszerű hőstette adott erőt az angolok elleni további védekezéshez. A vallásháborúk idején a hugenották is támaszpontja lett. Az 1561-iki orleánsi ediktum biztosította a hugenották vallásszabadságát. A katolikus liga vezéré, Guise herceget a város ostrománál gyilkolták meg.

Már német ellenőrzés alatt áll a londoni légikikötő

Angliában? Mit jelent a La Manche csatorna Angliának

Newyorkból jelentik: A német hadseregnek francia földön aratott győzele után a világ közvéleménye jásas igyekezettel azt a kérdést vizsgálja, vajjon a német hadvezetőség következő lépése valóban egy Anglia elleni támadás lesz-e? Átjuthat-e a német szárazföldi haderő a szigetország földjére? Milyen meglepetést tartogat e téren a világ, elsősorban Anglia számára Németország? Egyáltalában lehetséges-e, hogy az európai szárazföld valamelyik nagyhatalma seregével átjuthasson a csatornán és saját földjükon támadhassa meg az angolokat?

Mindaz most a legidősebb kérdés és jegyzzük meg mindjárt azt is, hogy ennél érdekesebb, izgalmasabb, sorsdöntőbb kérdés talán még sohasem foglalkoztatta a világot.

Az amerikai Homer Lea írja 1912-ben „The Day of the Saxon” című könyvében, hogy... azon a napon, midőn a Német Birodalom elfoglalja Dániát és Hollandiát, megkezdődnek az Angol Világbirodalom legválságosabb órái. Vajóban a történelemben még nem volt példa arra, hogy Angliával szemben az európai szárazföld tengerpartja Le Havre-től Narvikig egy kézben legyen. De nem volt eset 1809 óta arra sem, hogy a kontinensen a legfontosabb „angolellenes” stratégiai pont: Flandria, valamint a Schelde és a Rajna torkolata ugyanazon szárazföldi nagyhatalom birtokába kerüljön! Flandria ugyanis minden időben a kontinensről a szigetország felé vezető hid hidője volt és ma is az.

A csatorna ugyanis a legideálisabb védőbástya Anglia számára. Valamennyi angolellenes támadás a csatorna vizén semmisült meg, ahol már rengeteg tengeri csata zajlott le.

A 17-ik században a magyar gályarabokat ki szabadító De Ruyter holland admirális, minden idők legnagyobb tengerész-zsengije vonult fel hajóhadával az angolok ellen és ha 1666. júniusában négy nap alatt meg is verte az angol flottát, sőt 1667-ben a Themzére is benyomult hajóival, győzelmei rövid életűek voltak. A legtöbb csata a csatornán az angolok győzelmével végződött. Egy-másuttán kaptak ki a spanyolok és a franciák is. Nelson például Trafalgárnál valóságos megsemmisítette a francia hajóhadat, amikor az akkor idők legnagyobb szárazföldi hatalma azzal a tervvel foglalkozott, hogy meghódítsa a maga számára a — csatornát.

A világ legfontosabb tengeri utja

A Csatorna, illetve a Csatornának elnevezett tengerszoros, mint tudjuk Haarlemnél a legszélesebb (200 km.) és Calaisnál a legkeskenyebb (38 km.). Nemcsak Angliát védi a kontinens határmak támadása elől, de egyben a világ legfontosabb tengeri utja is. A nyugati és középeurópai nagyhatalmak a Csatornán át közlekedhetnek legjobban uton és a legrövidebb idő alatt Amerika, Afrika, Ázsia és Ausztrália felé. Már pedig a 19-ik század eleje óta, amidőn a különböző világrészek között a gazdasági kapcsolatok annyira kifejlődtek, a földrészek szinte egymásra lettek utalva és közzöttük a közlekedés egyre fokozódó arányokat öltött. A Csatorna nyitja meg az utat a nagy óceánok felől az Északi-tenger, illetve annak legnagyobb kikötőit: London, Rotterdam, Antwerpen, Hamburg felé. Aki „ur” a Csatornában, az egyben ellenőrizheti a nagy nyugateurópai tengeri kikötők forgalmát is.

A londoni kikötő német ellenőrzés alatt

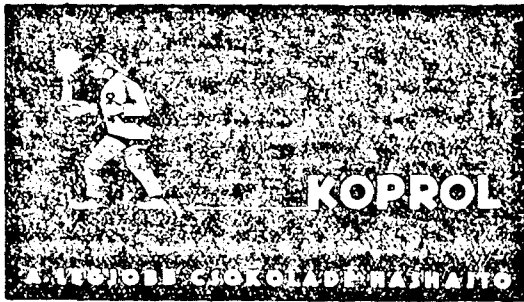
Es Anglia mindenét elkövetett, hogy a Csatorna föjött zavartalanul uralkodhassék. Mikor a franciák megvetették lábukat a nyugateurópai tengerparton, Anglia száz éven át (1338—1453) háborút viselt a franciák ellen és végül is megtörte a franciák tengerparti hatalmát, sőt 1558-ig Calais-t is birtokba vette. Mindig kész volt fegyvert ragadni, ha Flandria, vagy Hollandia felé valamelyik erős európai katonai hatalom közeledett. Ezért lett Flandria földje oly sokszor a legvéresebb csaták színhelye.

Most Le Havre-től Narvikig a tengerparton a német hadizsárlót lengeti a szél. Erre — mint mondjuk — még soha sem volt példa a világ történelmében. A németek nagy szerül szárazföldi had-

Megkísérlik-e a németek a partraszállást

erejük mellett, flottájuk ügyét sem hanyagolták el. Kifünó buvárhajók és gyorsnaszádjaik vannak. Ha azonban a német hajóhad sokkal kisebb is az angol hajóhadhoz képest, a német légitöltő viszont jobb az angol légitöltőnél. Már pedig ezuttal a Csatorna meghódítása nagyobb mértékben függ a légi, mint a tengeri haderő jószágától. A flandriai repülőterekről a német bombázók 19 perc alatt elérik Londont, egy óra alatt pedig eljuthatnak Anglia bármelyik városa fölé.

A Csatornán a helyzet máris nagyon megváltozott. Az angolok németellenes blokádjá ugyan még nem szűnt meg, de a német légi haderő már ellenőrzés alatt tudja tartani a londoni kikötőt. A londoni kikötőnek pedig óriási fontossága van

A Wesselényi-kollégium évrzáró ünnepélye és egy hosszú távirat rövid története

Maniu Gyula táviratilag mentette ki magát az ötvenéves érettségi találkozóról

Zilah. Junius. vizsgák. érettségi. évrzáró ünnepély. vendiaktalálkozó... — megannyi mélabus, kedves emlék, amire a diák szorongva, a vendiák pedig fátyolos szemmel gondol vissza. Ilyen emlékek rajzanak fel bennünk is, amikor Maniu Gyula, volt miniszterelnök több, mint százötven szavas, — a Wesselényi Kollégium igazgatóságához címzett táviratát olvassuk. Mert Maniu Gyula immár ötven éve vendiákja a Wesselényi Kollégiumnak. A régi tanítványnak ezt a tiszteletreméltó, minden elfogultságon felülemelkedő ragaszkodását az öreg iskolához misem bizonyítja jobban, mint az alábbi meleghangú hosszú távirat, amelyet ötvenéves találkozója alkalmából küldött a kollégium igazgatóságának:

„Végezetül sajnálom, hogy itteni sürgős elfoglaltságom miatt érettségi vizsgám ötven éves évfordulója alkalmából nem tehetem személyesen tiszteletemet. Nem mulaszthatom azonban el az alkalmat, melyet e jubiláris nap nyújt, hogy az érdeműs tanintézet és annak elhunyt és jelenlegi tanárikára iránti érzett legmélyebb tiszteletemet és hálám kifejezésre ne juttassam. Az intézet falai között oly hosszú idő után szüntelenül ápiot becsületezés, a gondolat- és vélemény szabadság és mindnyájunk saját fajszertetének magasztos eszményei kitörő-hetetlenül lelkembe vésődtek, melyek világító fátylaként lebegtek pályafutásomban lelkiszemeim előtt. Hálás érzelmekben oltart eme tem összes volt tanáraink és kiváon Berényi János, volt igazgatóm és Kincs Gyula osztálytanárom emlékeinek, kiknek irántam való jóindulatát és nevelő példaadását örökké méltányolni fogom. Kérem igazgató ur, fogadja és tolmácsolja érdeműs tanintézetnek, összes tanárainak s különösen egyetlen életben lévő, mindnyájunk által annyira szeretett Kerekes Ernő volt tanárunknak, legmélyebb tiszteletem és igaz hálám kifejezését. Szolgálatra kész volt tanítvánnya: Maniu Gyula.

Egykori tanárai közül már csak Kerekes Ernő él, akit ezalkalommal szintén meleghangú táviratban üdvözölt:

„Ma van ötvenéves évfordulója érettségi vizsgám letételének. Kérem fogadja ez alkalmából kíváó nagyrabecsülésem és hálás érzelmem őszinte kifejezését. Hálás tanítvánnya: Maniu Gyula.”

A leghatásosabb szájfertőtlenítő szer
METHYLEN KÉK (C₁₆H₁₈N₃ SCL + 3H₂O)

• fertőtlenít

• üdit

• nem támadja meg a nyakhartrakat

CARBOZON
FOGKREMBEN METHYLEN KÉK VAN
SZABADALOM

Anglia életében: a nagy angliai behozatalt a londoni kikötőkben osztályozzák, rendezik, itt dolgoznak az angolok legfontosabb áruelosztó szervei. A világot persze most már nem is a londoni kikötő és a Csatorna ügye érdekli. A kérdés, amely minduntalan fölvetődik, sokkal nagyobb horderejű, sokkal érdekesebb, sokkal nagyobb szabású: vajjon a németek megkísérlik-e, hogy átjussanak a szigetország földjére?

Sikerülhet-e a német haderőnek az, amit mintegy ezer esztendő óta, Hódító Vilmos csapatainak 1066-ban történt hasingsi partraszállása óta egyetlen európai nagyhatalom se tudott végrehajtani! Jólásokba bocsátkozni természetesen nem lehet. Azok az intézkedések azonban, amelyeket az angolok most a szigetország védelmére tesznek, azt bizonyítják, hogy ime, már Angliában is számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a németek ezt a rendkívül nehéznek látszó problémát is megoldják.

Ez a két kis vörös színű, igénytelen cédula bizonyítja, hogy Maniu Gyula még ma sem feledkezett meg arról az időről, amikor a Wesselényi Kollégium padjában ült.

A Wesselényi Kollégium vasárnapi évrzáró ünnepélyén Szász Árpád, az intézet fiatal, ügybuzgó igazgatója olvasta fel Maniu Gyula táviratát az évrzáró beszéd keretében. A beszámoló Szász Árpád áldozatos munkájáról tanuskodott. Szervezőereje már az elmúlt iskolai év elején megteremtette diákjai között a kötelező munkaszolgálatot. Kedvező időben, már az elmúlt év őszén sokszor jártunk ássóval, csakánnyal, talicskával felszerelt diákcsoportokat végigvonulni Zilah főterén a reformújs templom irányában. A diákok a templom új szerpentin-feljárójának megépítésénél segédkeztek, anélkül, hogy ez a fizikai munka a tanulásban hátráltatta volna őket.

A kollégium 173 tanulója közül mindössze 14 tanuló bukott meg az osztályvizsgákon, míg az érettségire jelentkezettek közül csupán négy diák végzett sikertelenül.

A komoly munka mellett még így is tudtak annyi időt szakítani maguknak a diákok, hogy néhány tanáruk, — nevezetesen Moldován János vallás tanár vezetésével, a város közönségének meghívásával vigestélyeket rendezzenek, amelyekeken nagy részét saját irodalmi termékekkel, versek, elbeszélések, egyfelvonások, stb. szórakoztatták hallgatóságukat. A felsőosztályosok vasszorgalma megteremtette a diákok szimfonikus zenekarát a városi közönség részére is fenn tartott korcsolyapályát, a jég hockey-csapatot és még számos kisebb, vagy nagyobb sportbeli, vagy szellemi tömörülést. És mindezt önzetlenül, a tennivágvás ösztönös munkájával, egyetlen rövid iskolai év alatt!

Derék munka volt... A bizakodó hit reményében indult meg s a végén, utolsó akkordként, amikor felcsendült ércesen a sok éneklő diáktorokból a „Tebenned biztunk éleítől fogva”, könnybelábadt sok vendiák szeme.

Lisszabonba érkezett a kenti herceg

Lisszabon. (Rador). A kenti herceg, aki teljes titokban utazott, az elmúlt éjszaka vizirepülőgépen kíséretével együtt Lisszabonba érkezett.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1234. Szegényei KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 Ft | Negyedéves 210 Ft | Hónapra 70 Ft

A fatális gépkocsi

Jelentettük röviden már, hogy egy hollywoodi filmvállalat nemrégiben megvásárolta azt a történelmi népszerűségű gépkocsit, amelyben 1914-ben meggyilkolták Ferenc Ferdinánd főherceget, a volt osztrák-magyar monarchia trónörökösét s amely gépkocsit azóta is sok szerencsétlenséget zúdított tulajdonosaira.

A híres jármű egy háború tárgyú amerikai film kedvence lesz. Vannak még olyan emberek, akiket a régi világháború a mai idők forgataga ellenére is érdekel, különösen a történetek és a filmszenárium-írók foglalkoznak vele. Hollywoodban most film készül a Habsburgok tragédiájáról. A „Cinema” című román filmnap, amelyben ennek a nevezetes gépkocsit vásárolták a történetet olvastuk, közli, hogy a Habsburgokra Habsburg Ottó nemrég amerikai utja során terelődött az amerikai közvélemény figyelmére.

A filmben szerepel a főherceg Ferdinándnak és hitvesének 1914. júniusában Sarajevóban történt meggyilkolása is. Ezt a jelenetet abban a gépkocsiban fogják elkészíteni, amelyben a merénylő pályól a trónörökös halálra sebezte.

Ennek a gépkocsinak nagyon különös története van. A merénylő után Postolerek tábornoknak. Sarajevó város akkori katonai kormányzóinak bírókába került, aki a dráma időpontjában ugyancsak a főhercegi gépkocsiban ült és csodálatos véletlen következtében nem sebesült meg. A gépkocsi mégis szerencsétlenséget hozott rá, mert később teljesen elszegényedett, elméje elborult és egy elmeegógyintézetben halt meg.

A gépkocsi ezután Bosznia első jugoszláv kormányzójának bírókába került, majd sorjában egy orvos, egy kereskedő, egy fogtechnikus, végül pedig egy svájci autómobilista tulajdonosa volt. Mindannyian megbánták, hogy megvásárolták, mert az autó egész sorozat szerencsétlenséget okozott, közöttük több halálos végű is. Legutolsó tulajdonosa, egy kirándulás alkalmával a Dolomitokban fordult a gépkocsival s feleségével és két gyermekével együtt az autó alatt lelte halálát.

Az autót, bár szörnyen megrongálódott, sikerült kijavítani, újabb gazdája azonban nem igen akadt. Amikor az amerikai filmvállalat most megvásárolta egy dalmáciai garázstulajdonostól, az amerikai cég megbízottja kijelentette, hogy a film elkészülte után a gépkocsit meg fogják semmisíteni, hogy ne hozza többé szerencsétlenséget a tulajdonosokra.

Mihai nagyvajda érettségije. Bucuresti. Mihai nagyvajda, trónörökös kitűnő eredményrel tette le az érettségi vizsgát. Az érettségijét megjelent Oiclesége II. Carol király, Petre Andrei miniszter, a bizottság elnöke ezalkalommal beszédet tartott és ebben hangsúlyozta, hogy 28 évvel ezelőtt ugyancsak a teremben Oiclesége II. Carol király tette le az érettségi vizsgát Ferdinánd király jelenlétében. A miniszter megköszönte a tanári kar nevében az uralkodónak azt a ténykedését, hogy oly nagy gondjal ellenőrizte a trónörökös tanulmányait. Beszédét ezekkel a szavakkal végezte: Éljen a király, éljen Mihai nagyvajda, éljen az uralkodóház, éljen a haza. A nagyvajda a vizsgát 9.30-as osztályzattal tette le. (Rador.)

Felfüggesztették a közigazgatási tisztviselők nyári szabadságát. A közigazgatási tisztviselők csak betegszabadságot kaphatnak. Ennek az intézkedésnek indokolása szerint sok közigazgatási tisztviselő katonai ősszpontositáson van s a közigazgatás zavartalan menetének biztosítására szükség van az összes tisztviselőkre.

JULIUS TIZENÖTÖDIKÉIG MEGHOSSZABBÍTOJTÁK A JELENLEG ÉRVÉNYBEN LEVŐ MAXIMÁLIS ÁRAKAT. Most készült el a városvezetés rendelete, amely úgy intézkedik, hogy a tartományi helytartóság által legutóbb megállapított hivatalos árjegyzék érvényét — ami a közszükségleti cikkek hivatalos ár megállapítását tartalmazza, — Julius tizenötödikéig meghosszabbítsák.

A felsőoktatási törvénytervezetet tárgyalta az egyetemközi tanács. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosban megbeszéléseket tartó egyetemközi tanács csütörtökön folytatta munkálatait. A megbeszéléseken a felsőoktatási törvény tervezetéről volt szó.

A berlini egyetem rektora hazautazott. Bucurestiből jelenti: Dr. Wilhelm Hoppe, a berlini egyetem rektora csütörtökön elhagyta a fővárost és repülőgépen Berlinbe utazott. A bányászati repülőterén búcsuztatására megjelent Ciurescu propagandaügyi miniszter képviselőjében dr. Emil Rigler, a német követség több főtisztviselője és más előkelőségek.

Bombát dobtak a pekingsi angol nagykövetségre. Pekingből jelenti: Pénteken reggel az angol nagykövetség épületére bombát dobtak. Egy kínai tisztviselő meghalt. (Rador.)

Olaszországban polgári személy nem kaphat kávé. Rómából jelenti: Julius 1-től kezdve Olaszország területén teljesen beszüntették a kávé árusítását. Kávé az időtől kezdve csupán a fegyveres erő tagjai és a kórházak kaphatnak.

A „THALIA” TÁRSULATA BEFEJEZTE ARADI ELŐADÁSAIT. A kolozsvári Thalia operett-együttese, amely az elmúlt napokban Aradon vendégszerepelt sikerrel, aradi előadásait befejezte. Az országos zenevilágra való tekintettel a társulat pántek estére hirdetett előadása elmaradt és ugyan csak a zenevilágra miatt, szombatra és vasárnapra tervezett előadásait sem tartja meg.

Vihar a bulgár-jugoszláv határon. Belgrádból jelenti: A DNB jelenti: Hatalmas vihar dühöngött tegnap a bulgár-jugoszláv határon s a vihar következtében a folyók vizállása 2 méterrel emelkedett. Számos ház rombadott. A belgrád-nis-szófiai vonalon a vasúti összeköttetés megszakadt.

Feloszlatták a litván parlamentet

Kaunas. (Rador.) A helyettes köztársasági elnök határozata értelmében a litván parlamentet feloszlatták.

44.753.000 LAKOSA VAN OLASZORSZÁGNAK. Az olasz hivatalos lap a következő adatokat közli a májusi népességi kimutatásból: május folyamán 25.676 pár kötött házasságot, 86.390 gyermek született és 45.645 ember halt meg. Május 31-én az anyaország területén élő állampolgárok száma 44.753.000 volt.

10x1 az 10 Nem is kell sok pénz mégis jót vesz olcsó árban ismert GÓLYA-ÁRUHAZBAN a Meffanu, Uccában.

ISMÉT A FŐUTVONAL KÉT SZÉLÉN LEVŐ ASZFALTTOZOTT KOCSIUTRÉSZEN KÖZLEKEDNEK A KÖZUTI TÁRSASGÉPKOCSIK. Aradváros vezetésének rendeletét készítette a közuti társasgépkocsitorgalom közlekedésének szabályozására. Legutóbb ugyan is a főutvonal két oldalán levő kocsiút régi aszfaltjának új aszfaltburkolattal történt kicserélése alkalmával elrendelték, hogy a közuti társasgépkocsiknak az utast közép részén, a kerámmal körvett részén kell közlekedniük, az új aszfalt kímélése végett. Most ismét visszatérnek a régi rendszerhez, amennyiben az egyirányú közlekedési rend betartásával. Ismét a főutvonal két oldalán, az aszfaltburkolaton közlekednek az autobuszok. A vasut felől haladó társasgépkocsik a minorita-templom, a vasut felől haladó autobuszok a városháza oldalán haladnak.

Noblesse oblige...

A polgármester a világítótorny slapkövet rakja le...

Elzárták a bombay-i kikötőt

Tokio. (Rador.) Az indiai hatóságok elrendelték a bombay-i kikötő elzárását. A DNB jelentése szerint ezt az intézkedést a városban keletkezett rendezavarások tették szükségessé.

Magyar színtársulat Szatmáron. Tudósítónk jelenti: A Mihályi színtársulat engedélyt kapott a vármegyei prefektustól, hogy július 2-től 16-ig magyar színjátsásokat tarthasson Szatmáron a városi színházban. Mihályiek jelenleg Nagyváradon vendégszerepelnek. A társulat Szatmáron az „Az utolsó Verebély-lány” c. operettel kezd meg rövidre szabott nyári idényét.

Hafáiragázott egy fiatal zenészt a temesvári viljamos. Tudósítónk jelenti: Borzalmas szerencsétlenség történt Temesváron a Lloyd-kávéház előtt. Goldberger Tibor 19 éves zenész fel akart ugrani a robogó villamosra, az ugrást azonban elvettette és a kerek közé esett, amelyek valóságos kettészelték. A szerencsétlenség olyan gyorsan játszódott le, hogy a villamos vezetőjének már nem is állt módjában fékezni. A szerencsétlen fiatalember szörnyethalt.

ÉVI 6 MILLIÁRD MÁRKÁT EREDMÉNYEZ A NÉMET VEGYIIPAR. A német kémiai ipar termelési értéke, amin azt a Milánói Vásár kiállítási katalógusa is dokumentálta, évi 6 milliárd márkára rug. A vegyészeti ipar a német kivitel egyik oszlópa.

Fürdés közben vízbe fullt gróf Waldeck Gábor marosvásárhelyi diák. Besztercéről jelenti: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a naszódmezei Árokajlia községben, ahol a 16 éves gróf Waldeck Gábor, gróf Bethlen Balázs árokajliai földbírókos unokája, a marosvásárhelyi gimnázium hatodikos növendéke, fürdés közben a vízbe fulladt. A fiatal diák a nyári szünidőt Árokajlián töltötte. Tegnap délután édes anyja, gróf Waldeckné, szül. gróf Bethlen Ella és egy rokona társaságában a közeli Sajóhoz mentek fürdeni. Waldeck Gábor, aki kitűnő úszó volt, bravuros úszómozgatókkal szórakoztatta társaságát. Többször elmerült a vízben és a társaság nagy ijedelmére, csak hosszabb idő után merült fel. Egyszer újra elmerült a vízben, ezután azonban többé nem került a víz felszínére. Ugy látszik, hogy a vízben szívészűthűdést kapott. Három órai keresés után, este hét órakor találták meg a holttestét. A szerencsétlenség nagy részvétet kelt az elhunyt előkelő rokonsága és nagyszámu ismerősei körében.

Kedvezmény a német vasutakon. A Német Birodalmi Vasutak Idegenforgalmi Irodája (Officiul Turistic German) közli, hogy a Német Birodalmi Vasutak Igazgatósága július hó elsejével újból bevezeti a 60 százalékos vasúti kedvezményt a külföldiek és a külföldön élő németek részére, akik Németországba utaznak, vagy átutaznak.

Hűtökocsikban exportálja Magyarországra a gyümölcsöt. Budapesti jelentés szerint Magyarországra az idén jelentős mennyiségű gyümölcsöt szállít majd külföldre. A Németországba irányuló gyümölcskivitel ebben az évben 8 millió 200 ezer márkára irányozták elő. Főleg cseresznye, sárgabarack, alma, sárga- és görög-dinnye, szőlő, szilva és őszibarack kerül kivitelre. Főlegkéfében 1 millió 500 ezer márkás kivitelre van megállapodása Magyarországnak Legfontosabb kivitel-cikke: a paradicsom, uborka, paprika. Ezenkívül 4.000.000 márká értékben púpok, gyümölcslevek, paradicsompüré szárazfőzelék kerülnek kivitelre. A prorektorátusba mintegy 7 millió korona értékben szállítanak gyümölcsöt, főleg kajszinbarackot, szilvát és almát. Szlovákiába 350 vagon gyümölcsöt exportálnak. Az exporttevékenység fokozására a Magyar Állami Vasutak is felkészültek és az idén 80 új hűtökocsit állítanak üzembe.

Elítették a rendőrbiztos, aki erőszakkal elvette a sikkasztó pénzt. Bucurestiből jelenti: Az ifjói törvényszék IV-ik szekciója most tárgyalta Németh Mihály bucaresti-i rendőrközmisár és büntársának, Ramadanovici Asisnak a bűnperét. Duzarovici lancu jugoszláv postamester 80 ezer dinárt sikkasztott és a lopott pénzzel Bucurestibe szökött, ahol Ramadanovici Asisnál szállt meg. Mikor Ramadanovici megtudta mi történt, összebeszélt Németh Mihály rendőrközmiszárral és elhatározták, hogy elszedik a sikkasztó postamester pénzt. A rendőrközmisár letartóztatta a sikkasztó postamestert és 30 napig tartotta fogva, míg elmondotta, hogy hol rejtette el a lopott pénzt. Ekkor a rendőrközmisár elvette a pénzt és a sikkasztót szabadon engedte. Az ügy később kipattant és a rendőrközmiszárt állásából elbocsátották, majd bíróság elé került. A bíróság Németh Mihályt kétévi börtönre, kétévi politikai jogvesztésre és jugoszláv posta javára fizetendő 80 ezer dinár kártérítésre ítélte. Büntársát, Ramadanovici Asist, egyhavi fogházra itélték.

Vezethet-e gazdasági összeroppanásra a most zajló európai háború

A második világháború teherpróbája

Nap-nap mellett ijesztebbnél ijesztebb számok látnak napvilágot azokról az óriási kiadásokról, amelyekbe a háborúskodó nagyhatalmak addigi felkészültsége és a most folyó roppantarányú harcok kerülnek. A multtal összehasonlítva, körülbelül tízszer akkora rugnak már eddig is a hadikiadások, mint voltak a világháború négyévi tartama alatt. A nemzeti jövedelem nagyságával egybevetve, a statisztikusok számítása szerint, ennek mintegy felét nyelik el a háború példátlanul nagy költségei. A hadviselés a termelési konjunktúrával jár és így az egész nemzeti termelés pénzben kifejezett értéke ugrásszerűen emelkedik, de ennél állandóan nagyobbarányú növekedést mutatnak a hadikiadások. Minél tovább tart tehát a roppant anyagi erőfeszítést követelő modern háború, ez a felhatalatlan mólók egyre nagyobb és nagyobb részét emészti fel a nemzeti jövedelmek.

Az anyagi teherbirás jelentősége

Kétségtelen, hogy a háború győzelmes megvívásánál igen fontos feltétele a hadviselő állam anyagi teherbirása, a hadikiadások ugynevezett finanszírozásának zavartalan menete. Ennek jelentősége semmivel sem kisebb a lelki, szellemi, testi, termelési és szervezeti minél teljesebb felkészültségénél, valamint a kiváló hadviselési képességénél. Ezeknek együttes jelenvalóságától függ a végső diadal sorsa. Szinte természetesen tehát, hogy minden nagy háborúnál felvetődik többek között az a kérdés is: hol van a háborúskodás anyagi teherbirásának felső határa, mivel és hogyan lehet ezt a végső fokig fokozni? — A világháború kitörésekor egyes pénzügyi szakemberek ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy ez a nagymértékű fegyverkezés nem tarthat tovább négy-öt hónapnál, mert az egész világnak összesen nincs annyi „pénze“, amellyel ennél hosszabb tartalmu általános háborúnak költségeit fedezni lehetne.

Tudjuk, hogy erre a szakszerű jóslásra az események nagyon is rácafoltak. A háború négy évig tartott egyre növekvő hadikiadásokkal és végső kimenetle a harctéren, fegyveres mérkőzésben dönt el, nem pedig pénzügyi fedezet kimerülése folytán. Itt is kiderül, hogy a pénz — miként általában — a háború anyagi feltételeinek előteremtésénél is csupán közvetítő, lebonyolító szerepet játszik, vajójában azonban a hadviseléshez élelmszer, ruházat, fegyver, munició szükséges s mindennek előállítását biztosító és a háború sikeres véltelének szolgálatába állított és központilag irányított fokozott termelési tevékenység, mezőgazdasági és ipari teljes felkészültség és minél tökéletesebb szervezetség.

A háború anyagi fedezése: termelési probléma

A hadviselés anyagi szükségleteinek fedezése tehát elsősorban gazdasági és csupán másodsorban pénzügyi probléma. Ezt a valóságot a világháborúban eltakarta soknak szemé elől az a körülmény, hogy a hadikiadásokat csupán részben fedették (főleg Anglián) az adók nagyarányú emelésével. Ehelyett inkább azt a finanszírozási eljárást választották a hadviselő államok, hogy a nemzeti jegybancok feltétlen bizalmat élvező és nagy vásárlóerejű bankjegyeit vették átmeneti kölcsönként igénybe, ezekkel vásárolták össze a magángazdaságoktól a hadsereg szükségleti cik-

keit, majd pedig állami kölcsönkötvények (hadikölcsönök) ismételt kibocsátásával igyekeztek viszszaosztályozni a gazdasági vérkeringésbe került és a vásárló erő csökkenésével fenyegető nagytömegű bankjegyet. Az ilyen módon milliárdokra felszaporodott állami kölcsönkötvények a háború végén, a dolog természeténél fogva, már nem képviselhetek gyümölcsözőleg elhelyezett tőkét, hanem a négyéves háború alatt elpusztított javak roppant tömegét jelképezték. Ezeknek a kötvényeknek ellenértékét a kötvény tulajdonosai csupán csekély részben, avagy egyáltalán nem kaphatták meg a háborúvesztés államokban. Ezekre ugyanis óriási összegű jóvátételeket hártottak és emellett megmaradt anyagi erejüket teljesen igénybevette gazdasági életük talpraállítása. Nagy igazságtalanság rejlett azonban abban, hogy ilyen módon a háború egész anyagi veszteségének viselését a hadikölcsönjegyzők hazafiásan gondolkodó, áldozatkész szűk körére hártották, ahelyett, hogy arányosan szétosztották volna a nemzet teherbíró tagjai között.

A jelen nemzedék viseli a modern háború költségeit

A modern háborúra való felkészülésnél a kormányok igyekeztek a világháborúban ily vonatkozásban szerzett gyakorlati tapasztalatokból a szükséges tanulságot levonni. A főterekvés most már nem arra irányul, hogy a háború költségeit kölcsönfelvételek alakjában látszólag a jövő nemzedékre hártítsák, hanem nyíltan és tudatosan a mostani nemzedéknek kell viselnie a modern háború roppant terheit. Történik ez olyképpen, hogy a nagy vagyonokra és jövedelmekre súlyos adókat rónak, míg a legszegyebbek néprétegek fogyasztását egyrészt szintén megterhelik fogyasztási adókkal, másrészt pedig közvetlen módon is korlátozások alá vetik, hogy az ily elvonó javakból minél többet juttathasson az állam hadicélokra, a hadsereg tagjainak és a hadicélok előállításának kifogástalan ellátására. Amennyiben kiegészítésképpen a hadviselő kormányok a kölcsönkibocsátások eszközéhez is nyulnak, ezek inkább kénszerjellegűek, egyenletesen, illetve arányosan egész rétegek pénzügyi teherbirását és áldozatkészességét veszik igénybe és csak a háború követő távoli időben ígérnek ezért ellenértéket.

Mindezekből természetesen következik, hogy a háborúskodó államok anyagi teherbirása nem a rendelkezésre álló pénzerő nagyságától és a pénzügyi szervezetség fokától függ, hanem főképpen számos más, inkább gazdasági természetű körülménytől. Így a nyersanyagkészletek, a termelési kapacitástól és fokozásának technikai és kémiai lehetőségeiről, a rendelkezésre álló külföldi beszerzési forrásoktól és az azoknak nyújtandó ellenértékektől, a javak megfelelő szétosztásától, a fogyasztás fegyelmzettségétől. Megannyi olyan tényező, amelynek megléte, vagy előteremtése hatóerejét lemérni és abból az anyagi teherbirás hatására következtetni nem lehet. Egy bizonyos csupán, hogy a modern háború dologi fedezetének előteremtése, a hadviselés óriási gépezetének állandó üzembetartása eddig nem ismert gazdasági erőfeszítést és a polgári szükségletek kielégítésének nagymértékű háttérbeszűrését, frontmögötti lakosság életszinvalának lényeges leszűrését teszi szükségessé és mindenkielő minden áldozatnak meghozatalt a mindennél fontosabb sorsdöntő diadal kivívására.

Julius eisején megnyílik a Magyar Népközösség képzőművészeti tanfolyama

A várakozásnak megfelelően élénk érdeklődést váltott ki magyar társadalmunk körében a Magyar Népközösség köznevelődési szakosztályának újabb kezdeményezése is, mely képzőművészeti tanfolyam létesítését tűzte ki céljává a magyar tehetségek felkutatására és szakszerű nevelésére. A művészeti alosztály irányítása és közreműködése mellett a tanfolyam Julius eisején már meg is kezdődik. A képzőművészeti tanfolyam célja, hogy a művészi pályára készülő fiatal tehetségek utját egyenesse azzal, hogy helyes uton vezet és feloldás lehetőségüket biztosítja adóik, mint akadémiái tanulmányokat kezdhetnek. A cékl. ihzések közé tartozik az is, hogy a jövő ícaros-generációját arra nevelje, hogy a régi kézművesek nyomdokaiba lépve, mesterségükben ne csak konvenció-sított lozrást lássanak, hanem annál többet — „mű-

vészetet“. Azokban pedig, akik komolyabb cél nélkül, kizárólag csak a művészet iránt érzett szeretetük leléül, mint műkedvelők akarják üzni a „szép-mesterséget“ — ezeknél a képzőművészeti tanfolyam a komoly művészet alapját akarja lerakni és a valódi művészi ízlést kifejleszteni.

A képzőművészeti tanfolyamon 70-80 részvételre nincs életkorhoz, vagy nemhez kötve. A tanfolyam egyelőre a képzőművészetek három ágát kívánja gyakorolni: 1. a figurális rajz és festés, 2. a díszítőtervezést és 3. az iparművészet némely ágát.

A köznevelődési szakosztály felkéri az érdeklődőket, hogy a kellető tájékoztatás olykoros segéttel lehetőleg még a tanfolyam jelentkezzenek a Népközösség Irodáján (Iosif Vulcan-utca 12.) legkésőbb 12-13 óra között. Irányítási határidő: Julius 1.

Cadum kenőcs meggyógyítja a pattanásokat

Cadum kenőcs megszünteti a pattanásokat és eltünteti azokat. Utána sima és bárszinos arcbőr marad. A bőrbetegségekből származó szenvedéseknek elejét veheti, ha idejében használja e csodás szert. Azonnal megszünteti a viszketettségét, enyhíti és gyógyít minden bőrgyulladást vagy irritációt. Cadum kenőcs felülmúlhatatlan kitérés, sebek, pattanások, esakéklítés, ruh ótvár, furunkulus, bőrhámítás, aranyér, és rovarcsípések ellen.

Hivatalos közlemény

A Nemzet Pártjába történi jelentkezések sorrendje

A Nemzet Pártja aradi szervezete a következő közleményt hozta nyilvánosságra: „Köztudomásra hozzuk, hogy Julius eisejétől kezdődően benvivhatók a Nemzet Pártjába való beiratkozásról szóló kérelmek. A beiratkozásokat végző iroda a városháza 59-es számú szobájában működik. Julius 31-ig bezárólag minden munkanapon délelőtt nyolctól egyig és délután négytől héttig, a következő beosztás szerint:

Julius 1-én és 2-án: azoknak kell jelentkezniök, akiknek családi neve A., vagy B. betűvel kezdődik, harmadikán és negyedikén C, D, E, ötödikén F. és G, hatodikán H, I, és J, nyolcadikán és kilencedikén K, I. tizedikén és tizenegyedikén M, N, és O, tizenkettedikén és tizenharmadikán P, Q, és R, tizenötödikén és tizenhatodikán S, Sch, és Sz, tizenhetedikén és tizennyolcadikán T, és U, tizenkilencedikén V, W, huszonkettedikén X, Y, vagy Z, kezdőbetűs nevek.

Julius huszonharmadiktól kezdődően a munkanapokon benvivhatók azoknak a kérvényei, akik megokoltan nem jelentkezhettek a nevek kezdőbetűje szerint; jelentkezési napon.

Vasár- és innepnapokon nevezetesen hetedikén, tizenegyedikén, huszadikán, huszonegyedikén és huszonnyolcadikán a Mosóczy-telepen, az elemi iskolában, Mikélakán a városi közigazgatás kirendeltségének helyiségében, Gáiban, ugyancsak a városi közigazgatás kirendeltségének helyiségében, Ségán, Buzsákbán és Polturában a ségai közművelődési ház helyiségében működik a beiratkozási hivatal délelőtt 8-tól egyig, délután négytől hét óráig. Ezen városrészek lakossága felkértek, hogy jelentkezzenek az illetékes kerületi bizottságnál.

A beiratkozáshoz szükséges iratok a beiratkozási irodákban kaphatók és egy leu repülőbéllyel kell azokat ellátni.

— AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS FŐGIMNÁZIUMBAN 1930-ban végzett növendékek Julius 30-ra tervezett tízéves érettségi találkozóját közbejött akadályok miatt későbbi időpontban rendezik meg. Paál-Princz János, hírlapíró.

— A ségai Misszió-társulat mára, Péter és Pál napjára tervezett disznótörős vacsoráját a bizonytalan esős idő miatt a jövő szombatra halasztotta.

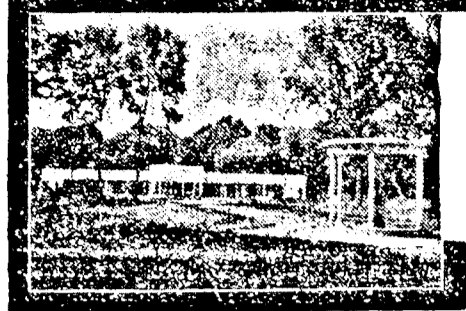
— Egy doronggal leütötte anyósát. Még a muli év decemberében történt, hogy az aradmegyei Julita községben Izbas Vioara, 28 éves asszony összeveszett Izbas Flora nevű, 65 éves anyósával. A veszekedést végrekezdte követte és a harcias fiatalasszony egy doronggal fejbévágta anyósát, aki véresen terült el a földön, nem sokkal később el is hunyt. Izbas Vioara a holttestet egy patak felé vitte, amikor a szomszédok meglepték. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet és Izbas Vioara eladta, hogy aznap sok szesziszalt ivott és tulajdonképpen nem is tudja, mi történt, annyi azonban biztos, — mondotta vallomásában — hogy anyósa nem az ités hanem az esés következtében hunyt el. A törvényszék a tárgyalás folytatását november elsőjére halasztotta el.

— Egyhónapi elzárásra ítélték egy háztartásban alkalmazottat hatóságértés miatt. B. Anna, aradi családny ez év janaszán erkélyről havat sepert az utcára. Az őrszemes rendőr figyelmeztette, hogy ez tilos, mire a leány sértő szavakat használt. Az ügyben ma tartották meg a tárgyalást és a törvényszék egyhónavi elzárásra ítélte B. Annát hatóságértés miatt.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand,
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsesti 1.

BAILE LIPOVA-BANAT

Rádióaktivitása, dus szénsavas, kénes, vasas ásványforrása gyógyít: érlemeszesedést, szívbajt, magas vérnyomást, gutaütést, ízületi reumát, máj- és vese-, idegrendszer, vérszegénység, női bajok, gyenge és vérszegény gyermekeknél.

Modern Strandfürdő, Kényelmes Szállodák,
50 tagu katonazenekar,
Teljes napi panzió Let 180—250.

SPORT KÖZLÖNY

Gradjanski—BSK
döntőt vár a jugoszláv sajtó

Belgrádból jelentik: A „Vreme“ így ír a kis KK mérkőzésről: „Nehéz feladat előtt áll mindkét jugoszláv csapat, de — nem megoldhatatlan feladat előtt. Az az érzésünk, hogy mindkét csapatunk továbbjut s így jugoszláv csapatok fogják megvívni a kis KK döntőjét. Erről persze még egy kicsit korai beszélni, de mind a BSK, mind a Gradjanski játéka láttán bizhatunk ebben. Hiszen az első fordulóban mindkét csapatunk bebizonyította, hogy ma Európa legjobb csapatai közé tartozik. Megjósoltuk, hogy a három jugoszláv csapat kö-

zül ez a kegyő fog továbbjutni. A Ferencvárosnak túlj könnyű dolga volt a Slaviával szemben, de sokkal nehezebb feladatot kap a BSK-ban. A BSK-nak minden csapatrésze remek, a Ferencváros is jó formában van. Vasárnap tehát igen izgalmas, és érdekes mérkőzésnek leszünk szemtanúi.”

Ilyesféle hangon ír a többi belgrádi lap is. Vajóban, mind a BSK, mind a Gradjanski igen jó formában van s a Ferencvárosnak és a Rapid-nak alaposan fel kell készülnie, ha be akar kerülni a döntőbe.

Egy budapesti sportorvos elmondja, hogy milyen módon éljen a futballista nyáron

Budapest. A legtöbb csapatban a játékosok néhány hétre szegre akasztják a bőrszeges cipőt, ők maguk pedig megkezdik jól (avagy kevésbé jól) megérdemelt pihenőjüket.

— Vajon hogyan töltsse a futballista a nyári pihenőt?

Ezzel az aktuális kérdéssel fordultunk Dusóczy Andor dr.-hoz, a kitünő sportorvoshoz, aki a következőkben nyilatkozott:

— A labdarúgóknál elsősorban a medenceizomzat és az alsó végtagok vannak igénybevéve — mondotta Dusóczy dr. — éppen ezért a nyári szünetben lehetőleg olyan sportokat üzzenek, amelyek inkább a felső törzset és a felső végtagokat veszik igénybe, de azért a többi izomzatot is megdolgoztatják. Ideális előkészülés az őszi időnyre például a tenisz, a kosárlabda, a kézilabda és az uszás. Ezekon kívül a reggeli, vagy esti séták is igen egészségesek.

— Hangsúlyoznom kell — folytatta Dusóczy dr. — hogy szabónt felállítani nem lehet, hiszen nincs két szervezet, amely ugyanarra a megterhelésre egyformán reagálna. Éppen ezért fontos a sportorvosi vizsgálat, mert elsősorban a sportorvosnak kell eldöntenie, hogy egy versenyzőnek mennyi és milyen sportolás tesz jót és mennyi árt neki. Ugyanez áll a táplálkozásra is. Ez is teljesen egyéni dolog, mert minden két egyforma gyomor, ami ugyanannyi savat termel, ugyanugy reagál a fűszeres ételre, stb. Általában „kisterjedelmű“ ételeket kell enni, azaz nem túl sokat. A húsfélék közül különösen a fehérhúsokat, azután főzelékeket, salátákat, gyümölcsöt és minél kevesebb folyadékot.

— A versenyzők idegrendszerét úgy kell elköpelnünk, mint egy felajzott hirt, amely éppen olyan könnyen eszszakadhat, vagy meglazulhat. A versenyre való diszponáltság, vagy indiszponáltság tisztán idegek kérdése. A túlzásba vitt edzés után például előbb jön az idegrendszerben való elváltozás, azután a letörés. Az idegek tekintetében kétféle típusu versenyzőt különböztethetünk meg: az egyik a sympatikonias típus, azaz a temperamentumos, gyors határozóképeségű sportember, akinél rövid ideig tartó, de nagyobb erő kifejtést látunk. Ilyen például a vágózó, a másik az ugynevezett vagotonias típus, azaz amelyiknél a nyugodt, lassu pulzus és mozgás jellemző. Ilyenek a hosszútávútlók.

— A futballisták melyikhez tartoznak?

— A másodikhoz, hiszen ezeknek is kitaróknak, munkabíróknak kell lenniük. Edzés és mérkőzés közben azonban helyenként a másikféle típushoz állnak közelebb, mert igen sokszor fokozódik a reflex-ingerük, szükségük van a

gyors elhatározóképeségre. Főleg a kapusoknál tapasztalható ez.

Sokat beszélnek arról, hogy melyik sportág veszi a legjobban igénybe a sportoló szívét és tüdejét. Az uszás, az evezés, az ökölvívás, vagy a birkózás? Érdekes a válasz:

— A si! A si után mindjárt következik az evezés, azután az uszás, az ökölvívás, a birkózás, a kerékpár, az atlétika egyes számai. A si-nél a futótechnikán kívül a sifelszerelés súlya és főleg a nivókülönbség jön számításba. Statisztikai adatokkal is kimutattuk, hogy a si és az evezés veszi igénybe a legnagyobb mértékben a sportolók szívét. Éppen ezért annak a versenyzőnek, aki nyáron evez, télen nem szabad versenyszerűen színie, mert 2—3 év alatt könnyen letörhet. Ugyanez áll fordítva is. Általában: egy bizonyos sportággal foglalkozó versenyző egy másik sportágot lehetőleg csak edzésre, vagy szórakozásra használjon fel.

Az is általános beszédtema sportkörökben, hogy

mikor kell a gőzfürdő?

Mikor hasznos és mikor nem. Erről a kérdésről Dusóczy dr.-nak ez a véleménye:

— Ujból csak azt kell mondanom, amit a futballisták nyári foglalkozásánál és táplálkozásánál már hangoztattam. Minden versenyzőnek más a hőcentruma, egyik a 65 fokos gőzben azonnal izzadni kezd, a másik nem. A gőzfürdővel nagyon kell vigyázni, mert minden izzadás erősen igénybeveszi a szívét. Tulajdonképpen azt is orvosi vizsgálattal kellene eldönteni, hogy kinek tesz jót a gőzfürdő, kinek ártalmas. A labdarúgóknál például a mérkőzés előtti gőzfürdönél sokkal nagyobb szerepe és fontossága van a gyúrásnak, ami az edzés legfontosabb segédesszkeje. Kétféle gyúrás különböztetünk meg. Az egyiknél a gyúrás által a fáradtsági termékeket igyekszünk hamarabb eltüntetni — ezt a gyúrás a mérkőzés, verseny után kapják a versenyzők. A másiknál, — amelyet a verseny, vagy mérkőzés előtt kapnak — olyan passzív izommunkát végeztetünk, mintha a versenyző aktív izommunkát végzett volna.

— Visszatérve a fürdésre, azt mondhatom, hogy sokkal fontosabb a verseny után, mint a verseny előtti fürdés, de — közvetlenül a verseny után. A gyúrás pedig verseny — illetve mérkőzés — előtt is, verseny után is hasznos, de csak szakértő kézzel! Nem hozzáértő ember hegyekre tönkretelheti egy versenyző izomzatát.

O Az aradi ATE kegyeleti tüzárát a rossz időjárás miatt későbbi időpontra halasztották el.

TEKESPORT

A PRIETENI—TRICOLOR EMLÉKZASZLO MÉRKÖZÉSEK időpontja változást szenvedett és tekintve, hogy szombaton nincs munkaszünet, a két egyesület a két mérkőzést vasárnap játssza le a Prieteni-pályán, a következő időpontban: Vasárnap délelőtt 10.30-kor a B. csapatok, délután 4 órakor pedig az A. csapatok mérkőznek.

AZ AAC TEKEMAJALISA ma, szombaton és holnap, vasárnap kerül lebonyolításra. Ma a teke-tombola egyéni versennyel kezdődik a kétnapos műsor, míg holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor a gazdag program atlétikai és labdarugó mérkőzések teszik érdekessé és változatosá a kétnapos ünnepség műsorát.

Vasárnap délelőtt a tekezők felvonulását kezdődik a majális, melyben sorban következnek a humoros atlétikai számok, mint a 100 m. síkfutás, sörivással súlyosbíva, a lovasscáta, a fajcskaverseny, a gólyalábverseny, a 200 m. futás közbejuttatott virágésszel, 8x50 m. váltófutás kövérek és soványak között, majd a kötélhuzás, melyben a leg súlyosabb tekezők vesznek részt.

Délután — miközben a tombola egyéni verseny megszakítás nélkül folyik, 6 órakor hat tekező csapatunk labdarugó művészei állanak ki 2x7 perces küzdelemre a villámturna keretében. Utána az AAC—Prieteni hatos hölgy és férfi csapatai állanak ki küzdelemre, majd a tombola egyéni verseny végküzdelme után, díjkiosztással zárul a kétnapos tekemajális műsora.

Városszerzte hatalmas érdeklődés előzi meg az AAC kétnapos pompás majálisát, mely egyszerűségével és humoros beállításával bizonyára nagy sikert fog aratni.

A PRIETENI EGYÉNI TEKE TOMBOLA VERSENYE szombaton és vasárnap nyer lebonyolítást a Prieteni pályán. A verseny pompás díjtömege bizonyára megmozgatja Arad tekezőinek tömegeit, annál is inkább, mert már három találatnál (terno) szép és praktikus tiszteletdíjat nyer minden versenyző. A tiszteletdíjak valóságos tárháza mellett, nem kevesebb, mint öt nagyértékű tombola díj jutalmazza a legjobb eredményt elérőket, de se szeri se száma a pompás quiniterm díjaknak, úgy, hogy szinte minden induló egy-egy kedves emlékekkel gazdagodik a Prieteni versenyén.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JUNIUS 29.

Bucuresti. Radio România. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Katonazene. 12.50: Ghirag Sakázlian énekel kíséri egy mandolinnyal. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különböző közlemények. 18: Az Országör szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Drámai és filmkrónika. 19.16: Katonazene.

Radio România. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. 19.50: A katonazene folytatása.

Bucuresti. Radio România. 20: Matei Gr. Paucescu előadása egy filozófus császárról. 20.20: Petre Stănescu-Goangă énekel. 20.45: Hírek. 21: Rádiópost. 21.20: A Luceafărul zenekar Sergiu Russu ének-számaival. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: A zene folytatása. 23: Könyvzenei lemezek. 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 9: Ébresztő, hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Az Operaház zenekara. 14.45: Hírek. 15: Aratónóták. 16: Rozmaring. Mesejáték. 16.45: Weidinger Ede szalonzenekara. 17.20: Erdélyi pillanatképek. Sz. Szappanos Gabriella előadása. 18: Hírek. 18.15: Heinemann Ede szalonzenekara. 18.45: Rádió a rádióról. 19.15: Nyílik a róza. Hangfelvétel. 19.35: Hanglemezek. 20.15: Hírek. 22.45: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23.10: Géczy Barnabás zenekarának tánclemezei, magyar és külföldi tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Pertis Pali és cigányzenekara műsikál.

Budapest II. 12.15: Melles Béla zenekara. 17.30: Magyar szerzők egyházi művei. 18.45: Mezőgazdasági felőra. 19.45: Bayreuth. Felolvasás. 21: Hírek, 16-versenyeredmények. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14: Népdalok. 14.50: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19.20: Lemezek. 20.40: Népdalok. 21.40: Rádiózenekar. 23: Vendégdíj zene. 23.50: Tánczene.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A 2 százalékos nemzetvédelmi illeték csak bélyegben róható le

Hatálytalanította a minisztérium a készpénzfizetésekre adott engedélyeket

A pénzügyminisztérium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében hatálytalanítja mind azokat az engedélyeket, amelyek értelmében egyes vállalatok felhatalmazást kaptak arra, hogy hetenként vagy tíznaponként készpénzben, kimutatások alapján rójják le a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket. Az említett rendeletben a minisztérium hangsúlyozza, hogy a jövőben ez az illeték csak bélyegben róható le. Ezt lehetővé teszi az is, hogy jelenleg már forgalomban vannak 200 és 400 lejes címletű 2 százalékos bélyegok, rövidesen pedig megjelennek a 800 lejes 2 százalékos bélyegok is. Ezt a határozatot a minisztérium azzal az indoklással hozta, hogy a pénzügyigazgatásági közegek jelentése szerint lehetetlennek mutatkozott a kimutatások alapján történő fizetések ellenőrzése. A minisztérium egyben hozzájárult ahhoz, hogy a 2 millió lejen felüli összegek esetében mégis készpénzben fizethessék le a 2 százalékos illetéket, még pedig olyképen, hogy ilyen ese-

tekben a számlát két példányban állítsák ki és a pénzügyigazgatáságon láttatassák.

Egy másik miniszteri rendelkezés szigorubb ellenőrzésre utasítja a pénzügyigazgatásági szerveket. Különösen ellenőrzést majd az áruk eredetét és abban az esetben, ha import árukról van szó, ellenőrzik azt is, hogy behozataluk alkalmával a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket a végső számlázási összeg után rótták-e le, vagyis azon összeg után, amelyben már a vámnál behajtott illetékek és a szállítási költségek is szerepeltek. A belföldi áruknál is ellenőrzik a számlákat és így szinte végig követik az áru útját a termelőtől a fogyasztóig, annak megállapítása végett, hogy a törvény által előírt esetekben, tehát mindannyiszor, amikor az áru más tulajdonba ment át, lerótták-e az illetéket.

Külön intézkedett a minisztérium a fürdő- és üdülőhelyeken történő ellenőrzésről, valamint arról, hogy a konfekcióüzemeket ellenőrzik.

A pénzügyminisztérium újabb tájékoztató rendelkezése a kisiparosok forgalmiadó-mentességéről

A pénzügyminisztérium 100.557—1940. sz. alatt tájékoztató rendelkezést juttatott el a pénzügyigazgatóságokhoz a kisiparosok forgalmiadó-mentességére vonatkozóan. A rendelet szerint a forgalmiadótörvény 9. szakasza felsorolja azokat a feltételeket, amelyek mellett valamely kisiparos a forgalmiadó fizetése alól mentesülhet. Ugyanez a törvény sorolja fel azt a tizenhét kivételt is, amelyek esetében a kisipari műhelyek sem élvezhetik a forgalmiadó mentességet. Ezek közé tartoznak például a sajt- és a parfümgyárak is. A most kiadott rendelet figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a fenti esetekben a gyár, illetve gyáros kifejezés alatt bármilyen termelő értendő, aki a fenti termékeket előállítja, tehát a kisiparos is, vagyis a sajttermelők és parfümgyártók, valamint mindazok, akik a törvényben szereplő 18 kivé-

tel alá tartoznak, akkor sem mentesülnek a forgalmiadó alól, ha üzemük a kisipar kereteit nem haladja meg. A szövetkezeti alapon működő műhelyek akkor is élvezik a forgalmiadómentességet, ha 10 helyett legfeljebb 15 alkalmazottal működnek. Ebbe a létszámba nem számítandók bele azok az alkalmazottak, akik egyben szövetkezeti tagok is. A most érkezett miniszteri rendelet szerint a szövetkezeteknek is fizetniük kell a forgalmiadót, ha a forgalmiadótörvényben felsorolt tizenhét kivételnek egyikébe tartoznak. Egyes pénzügyigazgatóságok úgy értelmezték a törvényt, hogy azok a kisipari műhelyek, amelyeknek legfontosabb terméke a bőrésztyük mellett a bőrönd és pántzárakészítés, mentesülnek a forgalmiadó alól. A rendelet leszövegi, hogy ezeknek kivétel nélkül le kell róniuk a forgalmiadót.

A pénzügyminisztériumba is

kérvényt kell beadni azon részvénytársaságoknak, amelyeknek részvényei névre szólnak

A pénzügyminisztérium új rendelkezést adott ki a névre szóló részvények után fizetendő 0.50 százalékos illeték befizetésével kapcsolatban. Ennek a rendelkezésnek értelmében az érdekelt részvénytársaságok kérvényt kötelesek eljuttatni a pénzügyminisztérium helyigazgatóságához azzal a kéréssel, hogy a minisztérium állapítsa meg részvényeik értékét, amely után a 0.50 százalékos illetéket lerójják. A kérvényben fel kell tüntetni a részvények számát, névértékét és csatolni kell a nyereség-vesztés számlát is. Egyidejűleg a pénzügyigazgatósághoz is kérvényt kell beadni és ebben közölni kell, hogy a pénzügyminisztériumtól már kérték a részvények értékének megállapítását. A kérvények beadásának időpontja: július 15.

Féltbemaradtak egyelőre a bolgár-magyar árucseretárgyalások. Budapesten legutóbb bolgár-magyar árucseretárgyalási tárgyalások indultak meg. A tárgyalásokat bolgár részről Coneif Péter, a bolgár kereskedelmi intézet igazgatója vezeti. A bolgár piac nyersanyagtermékei Magyarország számára rendkívül jelentősek, azonban az ellentételek terén még nem alakult ki teljesen a magyar vélemény. Ezért a tárgyalásokat rövid időre félbeszakították, hogy mindkét bizottság alapvető kérdéseiben tohessen újabb javaslatokat.

A ZÜRICH TŐZSDÉN SZÜRDULT A DOLLÁR ÉS A PENGŐ. Zürichi jelentés szerint bár a dollárkifizetés gyengült, az effektív dollár megszárdult. Ennek az az oka, hogy a dollárbankjegyeket a sok menekült utas és nyersanyagvásárló még felvásárolja. Ugyancsak jelentősen megszárdult a pengő árfolyama. A pengő valamennyi nemzetközi szábaírási kedvezően áll meg és igen nagy a kereslet az effektív fizetések, mint pengő bankjegyek iránt. A pengő bankjegyek főleg utazási célokra, rokonok támogatására, sőt keresik, míg a kifizetési jelleget azért emelkedik, mert egész sereg nemzetközi bank működésének utáta nehézségek hátráltak és a huda-rosai bankok kerültek előtérbe a nemzetközi üzletek tucánkaj lebonyolításánál.

A gyapjú áradása. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a gyapjú értékesítéséről szóló törvény intézkedéseinek megfelelően június 24-ől számított 10 napon belül a gyapjumenyviségek átadandók a gyűjtési központoknak. Ilyen központok Arad megyében Aradon és Kisjenőn működnek. Az 1940. május 27-ike utáni nyírásból származó gyapjút 1940. augusztus 31-ig kell a gyűjtési központoknak átadni.

A földművelésügyi minisztérium jelentése a mezőgazdasági helyzetről

A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a mezőgazdasági helyzet az ország egyes részein javult, a nyugati részekben, valamint Moldovában, ahol az eső még tart, a mezőgazdaság helyzete kedvezőtlen. Az őszi vetések helyzete általában kielégítő, a tavaszi vetések helyzete is jó, kivéve a tengeriét, amelynek érése késik. Az ország egyes vidékein a búzán rozsdá jelentkezett. Az őszi porce betakarítása folyik.

Egy kézbe került a német gépkocsigyártás legfőbb irányítása

Berlin. A géperejű járműtípusok egységesítését már a múlt évben elrendelték Németországban. Ennek az intézkedésnek az elő-nyei most, a háború második felében kezdenek megmutatkozni. Német belföldi használatra — előreláthatóan júliustól kezdve — a jövőben ugyszólván kizárólag katonai és gazdasági célokra szolgáló teherkocsikat gyártanak, miután addigra elkészült a tervbevető utolsó személyautó is. A német autóipar azért rendezkedik be a jövőben szinte maradványtanul teherkocsik gyártására, mivel a német személyautópark mind katonai, mind gazdasági szempontból évekig nem szorul kiegészítésre.

Ezzel meg is történt a német autóipar átállítása a tervszerűen irányított háborús termelésre. Az összes autógyártási kontingensek fölött a német automobilizmus tejhatalmu főmegbizottja, Schell vezérőrnagy rendelkezik, aki a termelést a nyersanyagellátás mindenkor helyzetének megfelelően irányítja. Schell egyúttal a birodalmi közlekedésügyi minisztériumban h. államtitkári pozíciózt tölt be. Ilyen minőségben a német autóközlekedésügy legfőbb irányítója. Németországban tehát jelenleg az automobilizmus irányítása a maga teljességében — kezdve a gyártás problémáitól, egészen a géperejű járművek gazdasági, vagy katonai alkalmazásáig — egy kézben összpontosul.

Az aradi piac

Zöldégyplac: Zöldpaprika drb. 5 lei, hegyes paprika 2 drb. 1 lei, óburgonya kg. 6 lei, úburgonya kg. 7 lei, száraz hagyma kg. 6 lei, földhagyma egy kötés 1 lei, elkészített való fők drb. 6—20 lei, zöldbab kg. 6—8 lei, száraz bab kg. 20 lei, kelkáposzta drb. 6—12 lei, kalarabé 2 drb. 1 lei, lenecske kg. 20 lei, hülvelyes borsó kg. 2 lei, szemes borsó literje 4—5 lei, murek egy kötés 2—3 lei, zöldpetrezselyem három kötés 1 lei, kékparadicsom drb. 13—25 lei, hónapos retek egy kötés 1 lei, paraj kg. 6 lei, száraz fokhagyma kg. 10—12 lei, fejes káposzta drb. 10—12 lei, savanyú káposzta kg. 15 lei, levesbe való zöldégy egy kötés 4—5 lei.

Tel- és teltermékek: Télihúrú kg. 24 lei, juhúró kg. 48 lei, télihúrú literje 6—7 lei, savanyú túrú literje 20 lei, tejfel literje 30—50 lei, vaj kg. 100—120 lei, tojás drb. 2—2.20 lei.

Gyümölcsplac: Szamóca kg. 35—45 lei, dió kg. 22 lei, hámozott dió kg. 72 lei, aszalt szilva kg. 22 lei, meggy kg. 8—10 lei, citrom drb. 5—6 lei.

Gondoskodnak a piac vasáruellátásáról. A nemzetvédelmi minisztérium közli: A kormány rendelkezést adott ki, amelyben utasította a vasipari üzemeket, hogy bizonyos mennyiségű vasipari cikket a kereskedelem és a magánfogyasztók ellátására fordítsanak. Az erre vonatkozó kéréseket tehát ezentúl közvetlenül a vasipari üzemekhez kötelesek eljuttatni az érdekeltek.

Magyarország résztvesz a pozsonyi vásáron. A Pozsonyi Nemzetközi Dunai Vásáron — budapesti jelentés szerint — Magyarország is résztvesz. A magyar kiállítást a Külkereskedelmi Hivatal rendezte a Nemzetek Pavillonjában.

Emelkedett a Daimler-Benz-művek ki-vitele. Stuttgart. A stuttgarti Daimler-Benz R. T. összforgalma 1939-ben 1938-hoz viszonyítva ismét emelkedett. Az export összege 40 millióról 49 millió márkára szökött. Kétszer annyi rendelés történt, mint az előző évben. A Benz-Daimler-művek a gyártelepek át- és kiépítésére kereken 44 millió márkát ruháztak be.

Szállítás és eladás. A bélyegtörvény legújabb módosítása igen érdekes könnyítést engedélyez a kereskedőknek. Az eddigi szabályok szerint ugyanis az ügynevezett szállításkor, tehát egységes áron történő folytatásos, szüszavú eladásoknál a kereskedők kötelesek voltak a rendes számláitól kivül még 1.68 százalékos aránylagos illetéket is leróni. Az új törvény kimondja, hogy ezentúl az ilyen szállítási ügyletek közönséges ingó eladásoknak kell minősíteni illetékezés szempontjából, ami annyit jelent, hogy az ingó eladásokra vonatkozó illeték alá esik az ügylet. Miután pedig a kereskedők és iparosok általában bizonyos kivételektől eltekintve ingó eladásokról csak törvényesen felbélyegzett számlát kötelesek kiadni, a jövőben mentesülnek a szállítási ügylet 1.68 százalékos illetéke alól. Ezt a kérdést feltes részletes-séggel magyarázza a Kereskedők Lapja legközelebbi száma, minthogy minden kereskedőnek és iparosnak elsősorú érdeke az idevonatkozó szabályokat megismereni. Ugyanez a lapszám közli még a bélyegtörvény egyéb módosításait a kiskereskedők listáján szereplő vonatkozó új rendelkezéseket, a forgalmiadóellenőrzés új szabályait, az új maximális árakat stb. stb. A lap fők kiadóhivatala: Arad Str. Horia 10., előfizetési ára évi 200 lei.

Legújabb jelentéseink:

Péntek délután miniszter-tanács volt Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács június 28-án délután 4 órakor Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos elnöke alatt ülést tartott. A külügyminiszter előterjesztette azokat a körülményeket, amelyeket a június 27-i koronatanács letárgyalt, egyben tudomására hozta a minisztertanácsnak az új ultimátum jellegű jegyzék szövegét, amelyet a Szovetunio kormánya intézett a román kormányhoz, valamint feltárta azokat a körülményeket, amelyek a jegyzékben foglaltak végrehajtásának elfogadására vezették a román kormányt. A feltételek elfogadása arra kötelezi a román kormányt, hogy június

28-án déli 12 órától kezdődően négy nap alatt ürítse ki Bessarabiát, valamint Északbukovinát, Cernauti, Chisinau és Cetatea Alba városát péntek délután elfoglalják.

Tatarescu miniszterelnök közölte a minisztertanácsal, hogy a kormány a parlament előtt részletesen beszámol azoknak az eseményeknek történetéről, melyek a román-ság eme nagy drámáját képezik. Végül a miniszterelnök felsorolta azokat a közigazgatási intézkedéseket és törvényeket, amelyeket azoknak a román lakosoknak a segélyezésére léptetnek életbe, akik kénytelenek voltak elhagyni tűzhelyeiket.

Sziriában megszűnt az ellenségeskedés

Bordeaux. (Rador.) Mittelhauser tábornok, a szíriai francia hadsereg parancsnoka bejelentette, hogy az ellenségeskedések Szíriában megszűntek.

Hozzátette, hogy Szíria továbbra is Franciaországé marad.

Reynaud tiltakozik a brit propaganda ellen

Bordeaux. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentette a francia-olasz határról: Reynaud volt francia miniszterelnök, aki jelenleg Bordeaux-ban tartózkodik, sajtónyilatkozatot tett, amelyben erősen tiltakozik a brit propaganda ellen és hangsúlyozza, hogy nem híve, még kevésbé

tagja a londoni francia nemzeti bizottságnak, amelyet az állásából eltávolított De Gaulle tábornok vezet. Reynaud kijelentette, hogy csak elítélheti tudja De Gaulle tábornok antimilitarista és hazafiatlan kezdeményezését.

Morrison felszerelési miniszter:

„Nem akarom azt a benyomást kelteni, mintha teljesen fel lennének készülve a totális háborúra

London. (Rador.) Csütörtök este Morrison felszerelési miniszter rádióbeszédet tartott és ebben leszögezte, hogy Nagybritannia helyzete olyan, amelyben mindaddig ellenállhat, amíg a civilizált világ mozgósítja minden erőforrását a győzelem kivívása érdekében.

— Hadianyag-termelésünk — folytatta a miniszter — nagymértékben növekszik, de nem akarom azt a benyomást kelteni mintha nemzetünk teljesen fel lenne készülve egy totális háborúra, azonban rövid időn belül nagy előnyökre fogunk szert tenni. Amerikából a repülőgépeken kívül állandóan érkeznek fegyverek és lőszer. Bevarbrock lord kijelentette

előttem, hogy az Egyesült-Államokban hatalmas új gyártelepek keletkeztek, amelyek a számunkra készítenek a hadigépeket. Nagyszámban kapjuk a különböző legjobb minőségű vadász és bombavető gépeket. Az egyre növekedő hadianyag mennyiségek hatalmasan megerősítenek bennünket és Kanadából, Ausztráliából, Új Zélandból, Délafrikából, Indiából megszakítás nélkül érkeznek a segítség számunkra. A németek csak akkor tudtak egy országot legyőzni, amikor először is belülről győzítették meg bennünket azonban sohasem győzhetnek le, mert az angol nép körében széthuzást nem idézhetnek elő.

Corbin londoni francia nagykövete saját elhatározásából, Churchill beszéde miatt mendott le

San Sebastian. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentette Londonból, hogy Corbin londoni volt francia nagykövete tegnap találkozott Halifax lorddal és közölte, hogy az angol kormánynak De Gaulle tábornok iránt tanúsított magatartása és azok a bátorítások, amelyek Londonból hangzanak el a francia nemzeti tanács megalakítására, valamint a francia önkéntes légio megszervezésére, helyzetét lehetetlenné tette annak ellenére, hogy minden diplomáciai tevékenységét az angol-francia együttműködés kifejlesztésére fordította. Corbin a továbbiakban azt is kijelentette, hogy Churchill legutóbbi beszédei következtében volt kénytelen lemondani saját elhatározásából és nem kormányának utasítására.

Bern. (Rador.) Baudoin külügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott Churchill legutolsó beszédevel kapcsolatban és visszautasította az angol miniszterelnöknek azt a ténykedését, hogy Franciaországnak leckét ad a becsületről. Churchill nyilatkozata fájdalommal érintette a franciákat, de meglepetést is keltett. A francia kormány londoni képviselője tiltakozott is a nyilatkozat ellen és azért is, mert két nappal ezelőtt az angol nagykövetet Bordeauxból hazahívták, aminek következménye volt Corbin londoni nagykövete lemondása.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

FILADELFIA. A köztársasági párt kongresszusát Wendel Wilkie választották meg elnökléltté. Wilkie ügyvéd, 48 éves és a szövetségesek legnagyobb mérvű megsegítésének híve.

KAUNAS. A Német Távirati Iroda jelentette: A parlamentet a köztársaság alelnöke rendelettel feloszlatta. Egy másik rendelet arról intézkedik, hogy a 40.000 fős álló polgárőrség fegyvereit kötelező besoroztatni.

LONDON. A szállítómunkások szövetsége elhatározta, hogy 250.000 fontsterling kamatmentes kölcsönt nyújt a kormánynak.

BORDEAUX. Genf és Délfranciaország között helyreállt a vasúti forgalom.

MADRID. Jague tábornok, spanyol légügyi miniszter lemondott és utódjául Vigo tábornok, volt vezérkari főnököt nevezték ki.

TOKIÓ. A japán lapok jelentése szerint az indokínai francia kormányzó nem hajlandó helyét átengedni, annak ellenére, hogy a bordeauxi kormány mást nevezett ki.

MADRID. A franciaországi menekültek özönlése most már Lisszabon kikötőjében is érezhetővé vált. A Chilisi nevű francia gőzös ide érkezett 450 és egy másik francia gőzös 630 menekülttel.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az előre utaztatandó

ELLÁTÁS

Diétás koszt, kellő szakértelemmel, orvosi előírás szerint. Csúcs, gyomor-, epe-, yese-, bél- és szívbajosoknak. Kihordásra is. Nyug. bankigazgatóné. Str. Stroescu 22. 3001

ALKALMAZÁST KERES

Kisegítő levelezésre, könyvelésre ajánlkozik magyar-német gyorsíró. Címeket „Sokéves gyakorlat” jellegére a kiadóba kér. 2936

Rendszerető, középkorú, több nyelven beszélő mindenek szakácsnő, vagy szobalány mellett szakácsnő, tiszta ruházattal állást keres. Cím: Str. Dorobantilor 3030

Tisztességes nő házmesteri, vagy más munkát lakással keres. Str. Sava Raicu 98. 3035

Mosást, vasalást otthon vállalom. esetleg házhoz is megyek. Címeket a kiadóba kérek. 3037

LAKÁS

Marosparti villában bútorozott szoba, fürdőszobahasználatul július 1-re kiadó. Malul Domnizei No. 2, a Hellas sportclub teniszpályáival szemben. 3039

II. emeleti, háromszobás, uccai lakás, teljes komforttal augusztus 1-re kiadó. Str. Eminescu 21-23., volt Földes-palota. 3038

Diszkrét bejárata, szépen bútorozott szoba, fürdőszobahasználatul kiadó július 1-re. Str. Baritiu 9. szám. 3043

Egyszoba, konyhás lakás egyszerűbb fürdőszobával július hó 1-re kiadó. Piața Luptei No. 19. 3042

Elegánsan

bútorozott szobát, fürdőszobával, július 1-re keresek

Címeket: Str. Eminescu 12., Wei chelt varrodába kérem.

VÉTEL-ELADÁS

Keveset használt, modern tégszekrény eladó. Megtekinthető 3-5-ig. Str. Desseanu 7., I. em. 3021

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cím a kiadóban.

INGATLAN

Elcserehném 5 lakrészből álló belvárosi bérházam Erdély nagyobb városában levő házzal. Str. Cosbuc 32. 3041

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSONOK elsőségi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda. Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyanoit) Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFELEK

Bútor, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat, antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb árnak. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Eliz-palota. 2997

Nyaráljon a Hegyáján!

Arad közelében kel emes nyaralóhely a menesi Lócs-villa. Penziórendszer, fürdőszoba, illanyvilágítás, árnyas park, ideális kirándulóhelyek, szabadfürdő a közelben. Érdelkődni: Str. Cosbuc 13. 3025

Aradon az ARADI NYOMDAVÁLLALAT rotációs gépeivel